

Slovenski št. 6 čebelar

letnik CXV – junij 2013

ISSN 0350-4697

240 let
od smrti Antona Janše

140 let od ustanovitve
Kranjskega društva za umno čebelarstvo

115 let izhajanja glasila Slovenski čebelar

Oblikovanje narejenca

Pridobivanje propolisa

**Osnovna odbira v vzrejališču
čebeljih matic Medokošt Kozjansko**

ČEBELARSTVO MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA
tel.: (01) 755 12 82
faks: (01) 755 73 52
apis.md@siol.net

APIS M&D®

Delovni čas:
ob delavnikih 9.00-12.00
16.00-18.00
ob sobotah 9.00-12.00

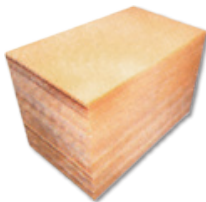
Cenjene stranke obveščamo, da smo se preselili
na Opekarsko 16 na Vrhniki.

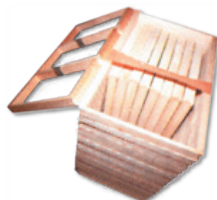
AŽ-PANJI 10-SATNI

TRIETAŽNI AŽ-PANJ

PREDELAVA VOSKA V
SATNICE
SAMO 0,88 €/KG

SATNIKI:
AŽ-VRTAN,
LEPLJEN, ZBIT
LR-STANDARD LR 2/3

PRAŠILČEK
AŽ 5- IN 7-SATNI

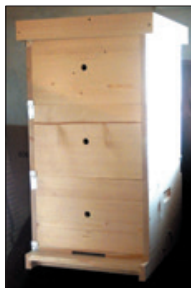
- Naročeno blago pošljemo tudi po hitri paketni pošti (z izjemo lomljivih izdelkov).
- Po izjemno nizki ceni vam iz vašega voska izdelamo satnice – 0,88 eur/kg.
- Vosek steriliziramo pri 125 °C. ■ Odkupujemo vosek do 5,50 eur/kg.
- Z veljavno čebelarsko izkaznico priznamo 4 % popust pri nakupu v vrednosti več kot 50 € (z izjemo izdelkov, ki so v akciji). Popusti se med seboj ne seštevajo.

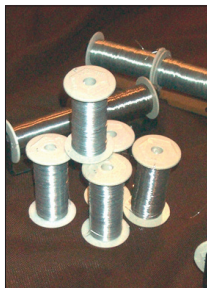
GRELNIKI
ZA MED 179 €

KAKOVOSTNA RSF-POSODA
IN TOČILA

STANDARDNI LR-PANJ IN
DVOTRETINJSKI LR-PANJ

RSF ŽICA ZA SATNIKE
250 g 4,8 €,
250 g CINK 2,5 €

KAKOVOSTNE POGAČE STIMULANS

- Panji so izdelani natančno in kakovostno.
- Uporabljamo vodoodporne materiale in lepila.
- Kakovostna izdelava po ugodni ceni.

PRIZNANO VZREJALIŠČE ČEBELJIH MATIC DEBEVEC
Sprejemamo prednaročila.

Prodamo večje število čebeljih družin
na AŽ-satih.

UVODNIK

Spoštovani čebelarji in čebelarke!

Evropska unija si že vrsto let prizadeva urediti področje zdravstvenih trditev na živilih. Da bi zagotovila kar največje varstvo porabnikov in olajšala njihovo izbiro ter da bi preprečila oviranje prostega pretoka živil in ustvarjanja neenakih konkurenčnih pogojev med državami članicami, je v Uradnem listu EU 16. maja 2011 izšla uredba EK, št. 432/2012, ki vsebuje tudi seznam dovoljenih zdravstvenih trditev na živilih.

Seznam vključuje 222 zdravstvenih trditev, za katere je bilo ugotovljeno, da so znanstveno utemeljene in jih je zato dovoljeno uporabljati. Dovoljene trditve se nanašajo predvsem na vlogo vitaminov in mineralov, prehranskih vlaknin ..., žal pa ne tudi na čebelje pridelke.

Uredba je začela veljati 14. decembra 2012 in je precej osiromašila možnost komuniciranja s porabniki, saj odslej ne smemo več napisati, da je med zdrav, da matični mleček krepi odpornost ali da je propolis naravni antibiotik.

Predlagane zdravstvene trditve je obravnavala Evropska agencija za varno hrano (EFSA) in med drugimi za čebelje pridelke zavrnila trditve, kot so:

- za propolis: antioksidativno delovanje, pomoč imunskemu sistemu, pomoč za zdrava jetra, za zdrava dihalna, antimikrobno delovanje;
- za med: antioksidativno in naravno antimikrobno delovanje, za zdravo prebavo, flavonoidi v medu podpirajo mikrobno ravnovesje v organizmu, uravnava maščobe v krvi, pomirja grlo;
- za matični mleček: izboljšuje kakovost življenja v menopavzi, krepi organizem, ugodno deluje na srčno-žilni sistem, uravnava delovanje endokrinih žlez, ima vpliv na kožo, pomaga pri normaliziranju metabolizma, za več energije in vitalnost, tonik za organizem, stimulira prekrvitev.

Raziskave o čebeljih pridelkih ter drugih neodobrenih sestavinah so bile po večini opravljene pri bolnih ljudeh, EFSA pa zahteva, da so opravljene pri zdravih ljudeh in da je rezultat statistično pomembno različen v primerjavi s kontrolno skupino. Glede na to bi bilo treba raziskavo razširiti na večje število ljudi, zato bi bili občutno višji tudi stroški zanjo (tudi za milijon EUR ali več), rezultat pa bi bil negotov.

Med in drugi čebelji pridelki kljub temu vsebujejo številne zdravilne in hranilne snovi. To dokazujejo tako zgodovina in tradicija kot raziskave, ki pa, žal, za zdaj ne ustrezajo strogim merilom EFSE. Zato je še toliko pomembnejša vloga neodvisnih strokovnjakov, novinarjev in tudi ČZS, saj ti še lahko pišejo o vlogi in vredno-

UVODNIK

Jana Potokar 193

OHRANIMO ČEBELE

194

IZ ZNANOSTI IN PRAKSE

dr. Maja Smodiš Škerl: Čebelji fitnes –

vplivi krmljenja na čebelje družine (V. del) 195

Tomaž Samec: Pridobivanje propolisa 197

Vlado Auguštin: Oblikovanje narejenca 198

mag. Andreja Kandolf Borovšak: Točenje medu 199

Franc Šivic in Vlado Auguštin: Novice iz sveta 199

IZ PRAKSE ZA PRAKSO

Matija Koštomaj:

Osnovna izbira v vzrejalšču čebeljih matic Medokošt 201

DELO ČEBELARJA PO MESECIH

Franc Podrižnik: Čebelarjeva opravila v juniju 203

VETERINARSKI NASVETI

mag. Ivo Planinc, dr. vet. med.: Čebelje družine v juniju 207

DOGODKI IN OBVESTILA

208

OBVESTILA ČZS

215

MALI OGLASI

223

V SPOMIN

227

OSMRTNICE

228

INDEX

EDITORIAL

Jana Potokar 193

SAVE THE BEES

194

FROM SCIENCE AND PRACTICAL WORK

Maja Smodiš Škerl, DSc: Bee's Fitness –

The Influence of Feeding on Honeybee Colonies (Part V) 195

Tomaž Samec: Extracting Propolis 197

Vlado Auguštin: The Formation of Nucleus Colony 198

Andreja Kandolf Borovšak, MSc: Extracting Honey 199

Franc Šivic and Vlado Auguštin: World News 199

PRACTICAL ADVICE FOR PRACTICAL USE

Matija Koštomaj:

Basic Selection in the Queen Breeding Station Medokošt 201

BEEKEEPER'S WORK THIS MONTH

Franc Podrižnik: Beekeeper's Chores in June 203

VETERINARY ADVICE

Ivo Planinc, MSc, DVM: Honey Bee Colonies in June 207

NEWS AND EVENTS

208

ANNOUNCEMENTS BY

BEEKEEPING ASSOCIATION OF SLOVENIA 215

SMALL ADS

223

IN MEMORIAM

227

OBITUARIES

228

Fotografija na naslovnici: Čebela pristaja na cvetu lipe (*Tilia platyphyllos*).

Foto: Branko Obranović

sti čebeljih pridelkov, ne smejo pa o tem pisati v povezavi z izdelkom.

Upajmo, da bo zavedanje o vrednosti čebeljih pridelkov ostalo ter da si bodo z njimi pri ohran-

janju zdravja in boljše kakovosti življenja – kljub vsem zakonodajnim oviram – znali pomagati tudi naši otroci.

Jana Potokar, vodja razvoja v podjetju Medex

Odprtje učne poti

V nedeljo, 21. aprila 2013, smo v okviru praznovanja dneva Zemlje v okolici Čebelarkega centra Slovenije odprli čebelarstvo učno pot, ki smo jo poimenovali »V deželi odličnih čebelarjev – po poti slovenskega čebelarstva in kranjske sivke«. Pot nas na poučen način seznani z zgodovino slovenskega čebelarstva, našo kranjsko čebelo in njenim življenjem, s čebeljaki na Slovenskem, z medovitimi rastlinami, bivališči čebel, alternativnimi oprasevalci in seveda z nepogrešljivimi čebeljimi pridelki. Poleg poučne vsebine so na učnih tablah tudi čudovite fotografije, ki so po večini delo g. Franca Šivica. Pot je zanimiva tako za mlajše kot tudi za starejše obiskovalce, ker pa želimo slovensko čebelarstvo promovirati tudi v tujini, so vsi podnapisi prevedeni tako v angleški kot tudi v nemški jezik. Ob odprtju poti so slavnostni govorniki poudarili njen pomen za Čebelarški center in Občino Lukovica. Pot so slovesno odprli predsednik ČZS g. Boštjan Noč, župan Občine Lukovica g. Matej Kotnik in predsednik ČD Lukovica g. Mitja Nakrst. Veseli smo, da je domače čebelarstvo društvo z navdušenjem sprejelo zamisel o vzpostavitvi čebelarstvo učne poti in da so člani društva sodelovali pri vseh akcijah za njeno vzpostavitev in ureditev okolice. Ob odprtju je v krajšem kulturnem programu nastopila godba na pihala iz Lukovice. Obiskovalci so si tisti dan lahko ogledali čebelarstvo učno pot, po kateri jih je prvič popeljal in jo predstavil tajnik ČZS g. Anton Tomec.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki so kakor koli pomagali pri nastanku čebelarstvo učne poti, saj nam brez njihove pomoči gotovo ne bi uspelo. Vse čbelarke in čbelarje ter seveda tudi druge pa vabimo na ogled čebelarstvo učne poti v okolici Čebelarkega centra Slovenije. Vabljeni!

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

Foto: Nataša Lilek

GLUKOZNO-FRUKTOZNI SIRUP - C*TruSweet

- visok odstotek sladkorja,
- takoj pripravljen za uporabo,
- stabilen in dolgo obstojen.

Dobavitelj:

SONLEN, d. o. o.

Razborca 4, 2382 Mislinja

GSM: 041/640 863

Tel.: 02/885 62 30

E-pošta: sonlen@siol.net

www.sonlen.si

Čebelji fitnes – vplivi krmljenja na čebelje družine (V. del)

Maja Smodiš Škerl*, maja.smodis.skerl@kis.si

Vloga ravnovesja in zalog cvetnega prahu v gnezdu

Čebelja družina se mora za svoje normalno delovanje in preživetje uspešno razvijati in prenesti genetski potencial (gene). Število čebel v čebelji družini je odvisno od geografske lege in se spreminja glede na letni čas. Celinsko podnebje vpliva na razvoj družin tako, da se populacija čebel v nekaj mesecih poveča od nekaj tisoč osebkov v zimskem obdobju do več deset tisoč odraslih osebkov v poletnem obdobju. Takšno množično vzrejanje in izleganje delavk je podlaga za razmnoževalno sposobnost družine, ki jo imenujemo **rojenje**. Vendar ima dobre možnosti za uspešno razmnoževanje le **močna družina s čim večjim številom mladih čebel**. V zmernem podnebju traja sezona rojenja samo približno 6–8 tednov, zato mora družina že spomladi razviti potrebno število čebel. To je kritično obdobje, v katerem morata na novo nastali roj in tudi starševska družina obnoviti zaloge hrane in znova vzrediti zadostno število mladic. Takšne družine bodo močne, z zadostnimi zalogami hrane in bodo pravočasno pripravljene na zimo.

Za uspešno vzrejo zalege mora družina nenehno skrbeti za gnezdo in preskrbo s hrano, saj se zalega v tem obdobju pospešeno razvija. Delavke imajo veliko dela s krmljenjem ličink, preverjajo zaloge, sproti čistijo celice in odstranjujejo obolelo zalego. Čebelja družina ima navadno veliko zalogo medicinine in manjšo zalogo cvetnega prahu. Pelod je

*dr., Kmetijski inštitut Slovenije

Foto: Branko Obravnič

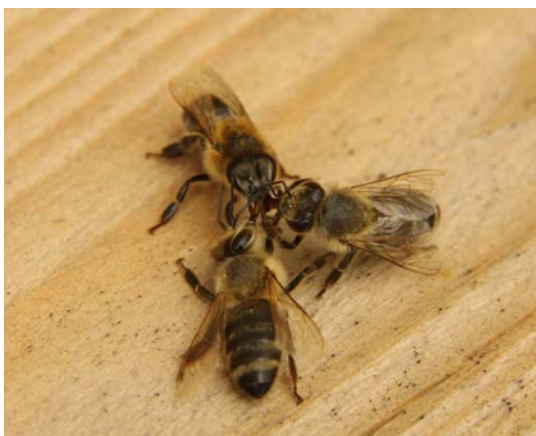
Pelod je poglaviti vir beljakovin

poglaviti vir beljakovin in je najpomembnejša hrana za vzrejo zalege, zato morajo delavke skrbeti za zadosten vnos cvetnega prahu. Delavke odločajo tudi o pašni aktivnosti, potrebi po večjem številu pašnih čebel in o načinu razporejanja cvetnega prahu med posamezne osebe v družini. Porabniki beljakovin so matica, ličinke, čebele krmilke, pašne čebele in troti. Ker so vremenske razmere pogosto lahko spremenljive, se posledično zmanjša tudi vnos cvetnega prahu v panj. V takšnem primeru morajo čebele drugače porazdeliti hrano, kot bi jo razporejale ob zadostnih zalogah. Eden od načinov, kako čebele uravnavajo razmere v gnezdu, je tudi način organiziranja prostora s satjem.

Čebele v družini skrbijo za primerne razmere v gnezdu. Okolje v panju mora biti v prid vzreji čebelje zalege, vendar se lahko količina zaloga hrane zaradi zunanjih dejavnikov hitro zmanjša. Na aktivnosti pašnih čebel lahko vplivajo spremenjen ali slab pašni okoliš, slabe vremenske razmere, neugodne podnebne spremembe in drugi dejavniki.

Vir paše in vnos hrane v panj

Čebelja družina je sposobna natančno določiti najboljši vir paše. Preden se čebele usmerijo na določeno pašo, najprej ocenijo njeno energetsko vrednost in preračunajo količino energije, ki bi jo družina pridobila s posameznim virom. Čebele se ne odločajo zgolj na podlagi vsebnosti sladkor-

Razdelitev hrane med panjske čebele

ja v nektarju, saj so s poskusi dokazali, da ima pri tem pomembno vlogo tudi **stopnja obilja nektarja**. To pomeni, da jih zanima, kolikšno količino nektarja bodo pridobile, če se usmerijo na določen vir paše. Odločajo se tako, da ocenijo stopnjo napolnjenosti mednega želodčka pri pašnih čebelah in koliko nektarja so sposobne razdeliti med panjske čebele (z izmenjavo hrane ali trofalakso). Za vnos cvetnega prahu v panj se čebele odločajo na podlagi določenih meril, med drugimi tudi na podlagi vsebnosti potrebnih esencialnih aminokislin.

Varoje in njihov vpliv

Zaradi navzočnosti povzročiteljev bolezni, še posebej pršice *Varroa destructor*, se lahko ravnoesje v družini zamaje, zato mora družina vložiti precej truda, da ga ohrani ali znova vzpostavi. Varoje se hranijo s čebeljo hemolimfo, to pa vpliva na vsebnost beljakovin, ki so potrebne za normalen razvoj zalege. Porabijo lahko do 25 odstotkov hranilnih rezerv v telesu bube. S poskusi krmljenja čebeljih družin so ugotovili, da so družine ob krmljenju s sladkorno raztopino, ki so jo čebelarjem pokladali v enkratni večji količini (2,25 kg sladkorja in 2,25 kg vode), razvile manj zalege kot družine, ki so jim dvakrat na teden, skupaj pet tednov (skupna količina raztopine je bila enaka), pokladali manjšo količino raztopine. Način krmljenja sicer ni vplival na donos cvetnega prahu v družine.

Stanje v gnezduje povezano s pašno aktivnostjo

Pri posamezni delavki se že pred izletom na pašo razvije prioriteta do nabiranja nektarja ali cvetnega prahu. Kot so ugotovili na podlagi več raziskav, se družina odloča o vnosu cvetnega prahu tako, da v gnezdu oceni zahteve po beljakovinski hrani. Zaradi večje površine nepokrite čebelje zalege je večja tudi potreba po beljakovinski hrani, zato se vnos cvetnega prahu takrat občutno poveča. Čebele se verjetno prek trofalaktičnih stikov med seboj informirajo in poskrbijo za zadosten vnos peloda.

Pašne čebele lahko sprejemajo odločitve prek stikov s čebelami krmilkami, ne da bi pri tem imele neposreden dostop do zaloga cvetnega prahu. S pomočjo trofalakse »obveščajo« o trenutnem stanju zaloga hrane. Kadar je cvetnega prahu manj in površina zalege večja, pašne čebele prejmejo informacijo o pomanjkanju beljakovin. Ta informacija jih spodbudi k večji nabiralni vnemi. Velja tudi nasprotno: kadar je količina beljakovin velika, se vnos cvetnega prahu v panj lahko zmanjša. Na stimulacijo vnosa cvetnega prahu vplivajo feromoni zalege, matica in ličinke. Feromoni zalege vpliva na pašne čebele tako, da da ob stiku z zalego, s tem pa neposredno sprejemajo feromone in s tem dobijo informacijo o potrebah po hranilnih snoveh.

Foto: MB

Na vnos peloda vpliva količina nepokrite zalege

Praktični nasvet

V obdobju paše lahko v močnih družinah z osmukalniki zbiramo cvetni prah in ga shranimo v zamrzovalniku. Ob pregledu v panju spremljamo količino vnesenega cvetnega prahu. Odvzamemo sat s cvetnim prahom, ga nadomestimo s praznim in tako hkrati omogočimo matici tudi prostor za zaleganje. Satje s cvetnim prahom shranimo tako, da ga zaščitimo pred voščeno veščjo, najbolje na hladnem ali v zamrzovalniku. Šibke družine imajo majhno število pašnih čebel, saj največ delavk skrbi za zalego. Zaradi tega jih moramo že spomladi dodatno oskrbeti s cvetnim prahom. Svež cvetni prah, ki ga zbiramo z osmukalnikom, lahko posušimo ali zamrznemo. Zaradi deleža vode v svežem cvetnem prahu ta lahko splesni, zato ga je bolje posušiti. Slaba stran sušenja je v tem, da se hitreje izgubljajo hranilne snovi. Več kot leto dni shranjen posušen cvetni prah ni primeren za krmljenje družin, ker ne zadostuje več potrebam zalege in zavira razvoj. Za ohranitev hranilne vrednosti cvetnega prahu je tega najbolje zamrzniti pri temperaturi -15°C . Kljub temu se po dveh ali treh letih zmanjša vsebnost nekaterih vitaminov, pojavlja se tudi oksidacija maščob. Za zalego je najprivlačnejši svež cvetni prah, sledi mu cvetni prah, ki je bil skladiščen v zamrzovalniku, za njim pa sušeni cvetni prah. Zavedati se moramo tudi tega, da cvetni prah lahko vsebuje spore povzročitelja hude gnilobe in poapnele zalege. ■

Viri:

- Schmickl, T., Crailsheim, K. (2004): Inner nest homeostasis in a changing environment with special emphasis on honeybee brood nursing and pollen supply. *Apidologie* 35, 249–263.
- Vercsluijs, C. (2010): The effect of three ways of sugar feeding on the intake of pollen and the development of nukes and its effect on the vitellogenin content of the worker bees of *Apis mellifera* L., Minor thesis report. Wageningen University.
- Somerville, D. (2005): Fat bees skinny bees – a manual on honey bee nutrition for beekeepers. Goulburn.

Pridobivanje propolisa

Tomaž Samec^{*}, tomaz.samec@czs.si

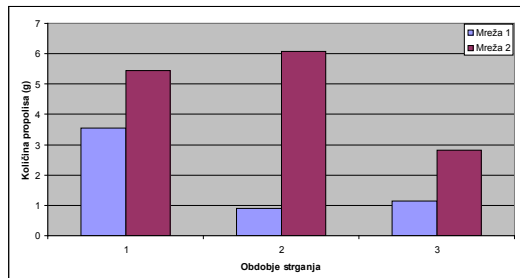
Uporabnost propolisa se je v zadnjih nekaj letih zelo razmahnila, saj porabniki vse pogosteje posegajo po naravnih izdelkih. Surovine, iz katerih čebele proizvajajo propolis oz. zadelavino, so smole, ki varujejo rastline pred okužbami. Smolo čebele oplemenitijo še z izločki svojih žlez. Čebelja družina s propolisom zavaruje svoje bivališče pred mikrobi in plesnimi, z zapiranjem špranj pa tudi pred prepihom. Z njim čebele utrdijo voščene celice in mumificirajo večje tuje v čebeli družini (rovke, smrtoglavce ...), ki jih fizično ne morejo odstraniti iz panja.

Tudi med ljudmi je uporaba propolisa zelo razširjena. Skoraj vsi se spomnimo, kako so nam babice lajšale bolečine v grlu z nekaj kapljicami tinkture propolisa na sladkorju. Poleg tega lahko surov propolis žvečimo, ga popijemo raztopljenega v brezalkoholni raztopini, najdemo ga lahko tudi v tabletah, kremah, zobnih pastah, bombonih, v kombinaciji z drugimi čebeljimi pridelki in še bi lahko naštevali njegovo široko uporabnost. Čebelarji pa se moramo vprašati, ali čebelje družine dovolj spodbujamo k proizvodnji zadelavine.

Propolis je svetlo do temno rjave barve. Sveže postrgan propolis je lepljiv, na sobni temperaturi pa se strdi. Čebelja družina med sezono proizvede od 150–400 g propolisa, samo pridobivanje tega čebeljega proizvoda pa je zelo zahtevno. Čebelar, ki pridobiva propolis, mora dobro poznati lastnosti posamezne čebelje družine in njihov nagon po nabiranju smol.

Za pridobivanje propolisa je primeren vsak tip panja, vendar mora omogočati vstavljanje namenskih mrežic za pridobivanje propolisa in tkanine nad plodiščem, kamor čebelja družina najraje odlaga propolis. Zato morajo imeti panji nad plodiščem toliko prostora, da je tja mogoče vstavljati mrežice in tkanine ter jih tudi menjavati. Ob tem je treba opozoriti, da čebele v AŽ-panjih propolis rade kopičijo tudi zadaj na

^{*}Svetovalec JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Graf: Razlike v količini propolisa, pridobljenega v enakem časovnem obdobju z različnima mrežicama.

mrežicah vrat. Propolis, postrgan s pocinkanih mrežic in drugih kovinskih delov panja, pa ni primeren za uporabo. Za pridobivanje kakovostnega propolisa jih zamenjamo s plastičnimi mrežicami z režami, katerih premer je največ 3 mm. Upoštevati moramo tudi, da ob pridobivanju propolisa v obdobju zatiranja varoj ne smemo uporabljati takšnih sredstev, ki puščajo ostanke v vosku, saj ti prehajajo tudi v propolis.

Ko mrežice odstranimo iz panjev, jih zavijemo v živilsko folijo ter zamrznemo, tako da bomo pozneje z njih lažje strgali propolis in ga čistili. To storimo tako, da iz njega preberemo vosek, delce čebel in lesene delce. Očiščeni surovi propolis ločimo po različni velikosti zrn. Tako pridobljeni propolis je mogoče uporabiti za različne namene.

Različne velikosti zrn surovega propolisa

Različni vzorci mrežic za pridobivanje propolisa

Kakovosten propolis, pridobljen iz čebelje družine

Za pravilno tehniko pridobivanja najkakovostnejšega propolisa, ki ga je na našem tržišču zelo težko dobiti, je torej odgovoren predvsem čebelar.

Ob koncu naj še dodam, da je na tržišču mogoče dobiti različne mrežice za pridobivanje propolisa. Tako smo leta 2012 svetovalci ČZS, JSSČ izvedli preizkus dveh različnih mrežic. Velikost rež pri prvi mrežici je bila 0,4 cm x 2,2 cm, pri drugi pa 0,1 cm x 0,1 cm. Propolis smo pridobivali v AŽ-panjih od sredine junija do sredine oktobra, mrežice pa so bile vstavljene zadaj na vratcih. V preizkus je bilo skupaj vključenih

18 čebeljih družin, in to tako šibke in povprečne kot tudi močne. Propolis smo strgali trikrat.

Pri strganju propolisa smo ugotovili, da čebelje družine raje propolizirajo mrežice, ki imajo manjše reže. Preizkus je tudi pokazal, da med posameznimi mrežicami, ki so na voljo na tržišču, obstajajo občutne razlike, in to predvsem po količini nastrganega propolisa (glej Graf). Da bi bili rezultati pridobivanja propolisa na različnih mrežicah čim bolj natančni, bomo količine nastrganega propolisa na mrežicah z različnimi režami spremljali tudi v letu 2013. ■

Oblikovanje narejenca

Vlado Augustin*, vlado.augustin@czs.si

Čebelarji z izvajanjem različnih tehnoloških ukrepov vzdržujejo močne in odporne čebelje družine ter hkrati ohranjamo populacijo varoj na še dopustni ravni. Tako je v tem letnem času priporočljivo izvajati apitehnične ukrepe, s katerimi izrabimo potencial rojilnega razporeditve oz. razmnoževanja čebeljih družin, ter ob tem pridobivati neoporečen vosek. Eden izmed takšnih apitehničnih ukrepov je tudi odzemanje zalege.

Čebeljim družinam odvzemamo zalego iz različnih razlogov, npr. za oblikovanje narejencev, preprečevanje rojilnega razporeditve, krepitev družin na paši itd. Z vsakim odvzemom pokrite zalege iz družine izločimo tudi nekaj varoj. Koliko varoj na ta način odstranimo iz družine, je odvisno tako od napadenosti kot tudi od obsega odvzete pokrite zalege.

Mlade družine z zalego lahko narejamo v obdobju zaviranja nastanka rojilnega razporeditve, to je čim prej v maju in juniju. Temu ustrežna naj bo tudi moč narejenca. Za majskega narejenca potrebujemo 1–2 sata, za junijskega pa 3–4 sate pokrite čebelje zalege. Nato ga širimo in oskrbujemo, da se bo razvil v družino, ki bo sposobna prezimiti v eni etaži gospodarskega panja.

Ekonomsko najbolj upravičeno je zgodnje narejanje mladih družin, torej že maja, saj z manj zalege in manj čebelami dosežemo enak cilj, kot če jih narejamo pozneje z več zalege in več čebelami.

Mlado družino ali narejenca lahko v tem obdobju naredimo na zelo preprost način. Iz močne čebelje družine vzamemo dva sata po večini pokrite zalege skupaj s čebelami in ju vstavimo v prašilček oz. v prazno naklado. Pri tem moramo seveda paziti, da iz družine ne odvajamo matice.

Na vsako stran pokrite zalege dodamo meden sat in satnico ter vse skupaj prenesemo na drugo stojišče, ki je od prejšnjega oddaljeno vsaj 3 km, tako da se pašne čebele ne morejo vračati v staro domovan-

je. Če v naravi ni paše, narejenca krmimo s sladkorno raztopino. Iz mlade zalege bo čebelja družina potegnila matičnike. Te po devetih dneh uničimo in družini dodamo odbran pokrit matičnik, ki ga ovijemo z alufolijo. Tako zaščiten matičnik čebele ne morejo pregristi. Nazaščiten pustimo le del matičnika, ki ga matica pregrize, da se osvobodi. Matičnike pridobimo iz pazljivo izbrane čebelje družine, ki mora biti mirna, nerojiva, številčno najmočnejša in dobra medarica. Obstaja namreč velika možnost, da bodo matice, vzrejene iz takšne zalege, nasledile lastnosti takšne družine.

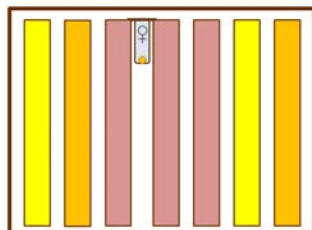
Pri narejencu z zrelim matičnikom se po približno dveh dneh izleže mlada matica, ki bo po uspešni opravitvi začela zalegati v desetih dneh. Po približno 25 dneh so takšne čebelje družine brez pokrite zalege, zato so vse varoje na odraslih čebelah, tako da jih je mogoče uničiti. Zatiranje izvedemo po navodilih veterinarja NVI. Po dveh tednih od dodajanja zrelega matičnika narejenca prvič pregledamo in ugotovimo, ali matica zalega in ali ima družina dovolj hrane. Po potrebi lahko ob tem opravimo tudi pomik čebeljega gnezda.

Že pred leti je veljalo nenapisano pravilo, po katerem »tisti čebelar, ki nima mladih in rezervnih družin, nima medu«. To je veljalo zlasti tedaj, ko varoza še ni bila velik problem. Dandanes bi se to pravilo glasil: »Čebelar, ki nima rezervnih družin, nima čebel.« Glede na to torej izrabite vsako priložnost za narejanje mladih družin, saj bodo te prihodnje leto nosilke vašega čebelarstva. ■

HEMA NAREJENCA V MESECU JUNIJU

LEGENDA:

- Satnica
- Sat z medom in cvetnim prahom
- Sat s pokrito zalego
- Matica v matičnici

*svetovalec JSSČ za tehnologijo

Točenje medu

Andreja Kandolf Borovšak*, andreja.kandolf@czs.si

Napočil je čas točenja medu. Poleg tega da moramo poskrbeti za ustrezne higiensko-tehnične razmere za to opravilo, moramo preveriti tudi to, ali je med, ki ga točimo, zrel. Med je zrel, kadar vsebuje manj kot 20 % vode, še boljše pa je, če je vsebuje manj. Med iz sistema višje kakovosti ne sme vsebovati več kot 18,6 % vode. V praksi velja, da je med zrel, kadar sta dve tretjini satja pokriti z voščenimi pokrovcami ali kadar med ne teče iz sata, če tega stresemo. Zrelost medu pa najzanesljiveje in najtočneje ugotovimo tako, da vsebnost vode izmerimo z refraktometrom. Pri čebelarjenju v AŽ-panjih navadno nimamo težav z ugotavljanjem zrelosti medu, nekoliko več pozornosti pa moramo temu nameniti pri čebelarjenju v naklad-

nih panjih. V teh panjih namreč pokrit med lahko vsebuje več vode kot pokrit med v AŽ-panjih. Če niste prepričani, ali je med zrel, izmerite vsebnost vode z refraktometrom ali pokličite terenskega svetovalca.

Še posebej pri prvem točenju medu morate biti pozorni tudi na to, da ne točite satov, ki bi lahko vsebovali predelano sladkorno krmo, ki je posledica jesenskega ali spomladanskega krmljenja čebel. Take sate lahko uporabite za krmljenje čebel v brezpašem obdobju ali pri oblikovanju narejencev.

Več o točenju medu lahko preberete v knjigi Slovensko čebelarstvo v tretje tisočletje, za nasvet pa lahko poprosite tudi svetovalce Javne svetovalne službe v čebelarstvu. ■

* mag., svetovalka JSSČ za zagotavljanje varne hrane

Novice iz sveta

Nemčija

Oljna ogrščica je v Nemčiji najpomembnejša medovita rastlina, saj daje največ medu. Dobra paša na njej prispeva tudi k temu, da se čebelje družine dobro razvijejo pred poznejšimi pašami. Žal pa se med cvetenjem te kulture pogosto pojavljajo zastrupitve čebel, saj kmetje oljno ogrščico škropijo s fungicidi in z insekticidi proti različnim škodljivcem in boleznim. Zastrupitve so še posebej opazne, kadar kmetje oljno ogrščico škropijo v dopoldanskih urah, ko so čebele množično na cvetovih. Zato čebelarji in ustrezne službe opozarjajo kmetovalce, naj škropijo proti večeru ali ob hladnejšem vremenu, ko so

čebele po večini v panjih. Drug problem so ostanki pesticidov v medu. Dokaj pogosto najdemo v njem ostanke fungicida Cantus in insekticida Biscaya. Čebelarji se trudijo, da bi bila širša javnost čim bolj obveščena o kakovosti in zdravilnih lastnostih medu oljne ogrščice, vendar občasne objave o ostankih pesticidov v medu, ki se pojavljajo v medijih, pri porabnikih vzbujajo sum in nezaupanje. Zato čebelarске organizacije pozivajo kmetovalce, naj pazijo, katera zaščitna sredstva za varstvo rastlin uporabljajo, na kakšen način in kdaj. Ne nazadnje se ostanki teh sredstev znajdejo tudi v olju.

Franc Šivic

Vir:

Bunsen, J. D. (2013): Qualität von Rapshonig durch Rückstände beeinträchtigt. *Bienenpflege*, št. 3, marec 2013, str. 90.

EU

Ker postaja zaščita čebel vse bolj aktualna, bo tudi Evropska unija omejila uporabo treh pesticidov. Kakršno koli zmanjšanje števila teh pomembnih opraševalk namreč zbujajo skrb tako v gospodarstvu kot tudi na področju prehranske varnosti. Na drugi strani pa so močni tudi pritiski industrije, ki proizvaja pesticide.

Konec aprila sprejeti predlog Evropske komisije predvideva dveletno prepoved uporabe treh pesticidov iz skupine neonicotinoidov – klotianidina,

Čebela na cvetu oljne ogrščice

Foto: MB

imidakloprida in tiametoksana – pri rastlinah, ki so zanimive za čebele, in prepoved prodaje semen, obdelanih s temi kemikalijami. Prepoved velja za štiri vrste kultur: koruzo, oljno repico, sončnice in bombaž. Predlog komisije temelji na oceni Evropske agencije za varno hrano (EFSA), ki je v svojem januarja objavljenem poročilu zapisala, da so omenjeni pesticidi »veliko akutno tveganje« za oprasovalce, vključno s čebelami.

Ker članicam EU na podlagi predloga komisije marca ni uspelo sprejeti odločitve, za katero je potrebna kvalificirana večina, so te konec aprila vnovič odločale o nekoliko spremenjenem kompromisnem predlogu komisije, vendar niti drugič niso dosegle potrebne večine. Poglavitni argument nasprotnikov je, da o škodljivosti teh pesticidov ni dovolj znanstvenih dokazov. Predlog komisije je podprlo 15 članic – Slovenija, Belgija, Bolgarija, Danska, Estonija, Nemčija, Španija, Francija, Ciper, Latvija, Luksemburg, Malta, Nizozemska, Poljska in Švedska. Proti so bile Italija, Češka, Madžarska, Romunija, Slovaška, Avstrija, Portugalska in Velika Britanija. Preostale štiri članice – Irska, Grčija, Litva in Finska – so se vzdržale. Slovenija je predlog podprla, ker se je ves čas zavzemala za usklajen pristop EU, hkrati pa ima skoraj identične omejitve že vključene v svojo zakonodajo. Nekatere omejitve že veljajo tudi v Franciji, Nemčiji in Italiji.

»Čeprav večina članic podpira naš predlog, potrebne kvalificirane večine ni. Odločitev je zdaj v rokah komisije. Ker naš predlog temelji na oceni Evropske agencije za varno hrano, ki ugotavlja številna tveganja za zdravje čebel, ga bo komisija v prihodnjih dneh skušala znova uveljaviti,« je pojasnil komisar za zdravje in zaščito potrošnikov Tonio Borg. Ob tem je komisar odločno pozval k zaščiti čebel, saj so te *»ključne za naš ekosistem in prispevajo več kot 22 milijard evrov k evropskemu kmetijstvu na leto«*.

Med dve leti trajajočo prepovedjo uporabe omenjenih treh pesticidov si bodo članice Unije še naprej prizadevale doseči kvalificirano večino, potrebno za odločitev. Ko bodo znane podrobnejše znanstvene ocene, jih bo komisija preučila in na tej podlagi pripravila nov predlog, so še sporočili iz Bruslja.

Vlado Auğuştin

Vir:

www.independent.co.uk/environment/nature/victory-for-bees-as-european-union-bans-neonicotinoid-pesticides-blamed-for-destroying-bee-population-8595408.html

Francija

Francoski nacionalni inštitut za raziskave v kmetijstvu INRA je lani začel akcijo FlorApis, s katero želijo tako domači kot tuji laični in strokovni javnosti na zelo konkreten način dokazati, kako čebele s svojim oprasovanjem skrbijo za biotsko raznovrstnost rast-

lin in za ravnotežje v naravi. Za ta namen so čebelarje fotografe prosili, naj fotografirajo čebele na cvetovih vseh rastlin, ki jih bodo opazili na njih, in posnetke pošljejo na inštitut. Lani so zbrali 325 fotografij, to število pa je za začetek velik uspeh. Letos bi jih radi zbrali kar tisoč. Čebelarji lahko fotografirajo cvetove vseh rastlin, ki rastejo v Franciji, ne glede na to, ali so kultivirane ali rastejo prosto v naravi, lahko pa so tudi uvožene.

Franc Šivic

Vir:

Gombault, C. C. (2013): FlorApis.org. *Abeilles et fleurs*, št. 3, marec 2013, str. 16–17.

Logotip FlorApis

Avstrija

Zaradi velikih zimskih izgub je veliko tudi povpraševanje po rojih, rezervnih družinah in maticah, zato je zanimivo vedeti, po kakšnih cenah jih letos ponujajo vzrejevalci v Avstriji. Za primer sem izbral Čebelarstvo Pösinger iz Weiza. Roj, težak približno 2 kg, bodisi z lansko bodisi z letošnjo matico, stane 90 EUR. Cena petsatnega narejenca na enotni meri je 90 EUR. Cena petsatnega narejenca na Zanderjevi meri je 100 EUR. Če boste kupili petsatni narejenec z izbrano matico, pa boste zanj plačali 140 EUR. Vzrejevalci pošiljajo roje in narejenec v kartonskih panjih, za katere morate doplačati 12 EUR/kos. Zanimive so tudi letošnje cene matic:

- matice iz linijske vzreje so po 35 EUR,
- iz rodovniške vzreje po 30 EUR,
- gospodarske matice so po 20 EUR,
- neoprašene matice po 7 EUR,
- matice iz odbrane vzreje, letnik 2012, pa so po 90 EUR.

Za nakup več kot desetih matic dobite 10-odstotni popust.

Bruno Marcon iz okolice Trevisa je eden izmed tistih italijanskih čebelarjev, ki ni zadovoljen z italijansko čebelo, zato raje čebelarji s kranjskimi maticami. Kupuje jih v Avstriji. Ko sem ga pred mesecem dni obiskal s skupino čebelarjev iz okolice Kranja, sem ga vprašal, zakaj jih raje ne kupuje v Sloveniji, kjer so cenejše, mi je odgovoril: »Ali mi lahko zagotoviš, da bodo vaše tako mirne kot te, ki jih zdajle gledamo? Kot vidiš, sploh ne uporabljam dima ter nobene zaščite pred piki. Tudi rojijo bolj poredko.« In kaj sem mu odgovoril? »Poskusi, pa boš videl!«

Franc Šivic

Vir:

Pösinger, I. (2013): Carnica Völker – Angebot 2013. *Bienen aktuell*, št. 4., april 2013, str. 28.

Osnovna odbira v vzrejališču čebeljih matic Medokošt

Matija Koštomaj, cebelarstvo.medokost@gmail.com

Vzrejališče čebeljih matic Medokošt Kozjansko sva v čebelarstvu zasnovala Ivana Kovačević in Matija Koštomaj. Čebelariva v nakladnih panjih, saj se družine kranjske čebele lahko do svojega maksimuma razvijejo le v panju z neomejeno prostornino. Kateri so poudarki najine osnovne odbire, pa lahko preberete v nadaljevanju.

Kranjska čebela je čebela presežnikov, je zelo cenjena in dokazano najboljša čebelja rasa, s katero lahko ekonomsko čebelarimo. Z njo se ne more kosati prav nobena druga rasa čebel. Kranjica je neagresivna, mirna na satju, redko pika, odlično prezimuje in porabi zmerne količine hrane, spomladi se burno razvije in do poletja oblikuje veliko družino, nabira in leti pri nižjih temperaturah kot druge rase, zelo izražen ima čistilni nagon, manj je občutljiva na bolezni zalege in zajedavce, je dobra medarica z zelo dobro orientacijo, zato se ne zaletava v tuje panje, zelo redko ropa, strnjeno oz. kompaktno zalega in še bi lahko našteval.

To so tudi lastnosti, ki jih je s primerno odbiro mogoče okrepiti, vendar je za doseg kratkoročnih ciljev, kot so večji donos medu, rojenje ipd., bolje in lažje spremeniti tehniko in način čebelarjenja. Katero lastnost želi okrepiti, je stvar čebelarjeve odločitve, vendar je na prvem mestu odbira na morfološke lastnosti in odpornost proti noseči.

Odbira je neke vrste tekmovanje, zato je prav, da imajo vsi tekmovalci kolikor mogoče enake pogoje. Sočasno naselim enako težke roje z letošnjimi maticami. Z oksalno kislino jih očistim varoj, nikakor pa za to ne uporabim sintetičnih akaricidov. Krmim jih toliko časa, dokler si ne ustvarijo zadostne zaloge za normalno zazimitev. Tako oblikovani roji prezimijo kot gospodarske družine.

Po navadi za takšno testiranje naselim vsaj 30 čebeljih družin. Proces selekcije je strog, zato ga uspešno prestane le majhno število družin. Osnovno pravilo, ki se ga držim, je, da pri odbiri »*trd bodi, neizprosen, mož jeklen ...*«, sicer je ves trud zaman. Vsa opažanja in posege v čebeljo družino si skrbno zapisujem, z vsemi družinami pa postopam enako in po enakih merilih. Družin, ki so izločene, **nikoli ne združujem** z družinami, ki jih še testiram. Družinam ne dodajam niti ne odzvemam satja z zalego ali čebelami. Mirnost in sedenje na satju ocenjujem ob vsakem posegu. Med postopkom odbire ne izločam družin s slabšo oceno mirnosti ali sedenja na satju. Vsa dela opravi pravočasno.

V obdobju od 15. septembra do 15. oktobra izločim vse družine, ki so **morfološko neustrezne** (1). Prav tako izločim vse družine, ki nimajo **strnjene zalege** (2). Družina mora v tem obdobju **zasedati 8–9 ulic**. Družine, ki zasedajo 7 ulic ali manj, izločim (3). Zima je za čebele najpomembnejši test – **test vitalnosti**. Z odstranitvijo odmrlih družin s stojišča je testiranje v prvem letu končano (4).

V drugem letu testiranja za odbiro upoštevam štiri merila:

Ocena **intenzivnosti spomladanskega razvoja** čebelje družine (15. april–15. maj). Ko družina zaseda 6–7 ulic, naveznem drugo naklado, in ko je zaleženih pet satov, naveznem naslednjo naklado (3).

Najplodnejše matice bodo zalegle tretjo naklado. Te družine niso primerne za nadaljnjo rejo, saj bomo tako plodno matico le s težavo krotili. Takšne družine zato razdelim. Matice, ki so primerne za nadaljnjo rejo, bodo zalegle spodnjo in srednjo naklado, tretjo naklado pa bodo uporabile za medišče. Te družine so primerne za nadaljnjo rejo.

Mirnost in sedenje na satju

Strnjena zalega

Moč čebelje družine v obdobju zimskega zatiranja varoj

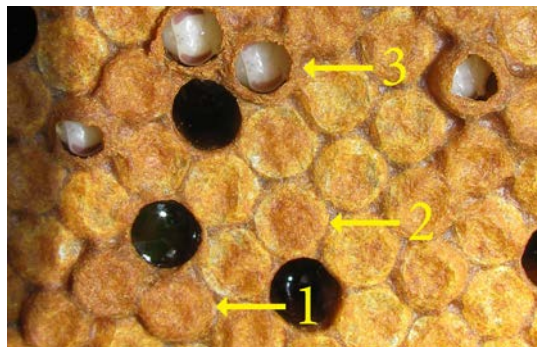
Uspešno prestan test »pin kill«

Matice, ki niso zalegle druge naklade, brez razmišljanja izločim in družinam dodam nove.

Nabiralno vnemo oz. delavnost ocenjujem tedaj, kadar pričakujem večje donose – lahko tudi večkrat. Pred pričakovano pašo vse čebelje družine skupaj s panji v večernih urah stojim. Čez pet dni čebelje družine znova stojim in si zapišem razliko (1). Zjutraj pred svitom in tik pred mrakom označim družine, ki že/še izletavajo (2).

Test čistilne sposobnosti opravi julija ali avgusta. Čistilna sposobnost čebel je naravna sposobnost obrambe pred zajedavci in boleznimi. Lastnost je recisivna, zato je potrebna stalna odbira. Najlažji in merljiv način je izvedba testa »pin kill«. V družinah, ki so očistile manj kot 90 % celic, test ponovim, nato pa izločim družine, ki so tudi drugič očistile manj kot 90 % celic.

Sposobnost čebel, da zaznajo varoje v pokriti zalegi (VSH - angl. Varroa sensitive hygiene). Ena izmed čistilnih sposobnosti je tudi zaznavanje z varojami napadenih bub v fazi modrih oči. Čebele odpirajo čebelje celice, jih izpraznijo, nekatere pa znova zaprejo. Ugotovili so, da se varoje v takšnih celicah ne razmnožujejo oz. imajo manj potomcev oz. da so ti neplodni. Najboljši način določanja čebeljih družin s tako izraženim čistilnim vedenjem je opazovanje sprememb na zalegi in ostankov na testnem vložku.

1. Napihnjene čebelje celice
2. Zaprte čebelje celice
3. Odprte čebelje celice v fazi modrih oči

Dolgoročni cilj je gojenje kranjskih čebel, ki bodo odporne proti varozi, zato je navzočnost varoj v čebelji družini nujna. Za zatiranje varoj uporabljam izključno sonaravno sredstva, ki so v primerjavi s kemičnimi manj učinkovita. **Nujno je stalno preverjanje napadenosti čebelje družine z varojami!** Izločim vse tiste čebelje družine, pri katerih je odpad varoj velik.

Sledi še zadnje dejanje odbire. Pred prvim mrazom nabere vzorce živih čebel, jih zamrzem in oddam v analizo na nasemo in v izmero kubitalnega indeksa. Pri tem so merila zelo jasna. Za matičarja so primerne samo družine **brez noseme** in s kubitalnim indeksom od 2,4–3,0.

Verjetno ste opazili, da med merili za odbiro ni merila rojivosti. Zakaj? Zavračam namreč dolgo ponavljano zmoto, da je kranjska čebela rojiva. **Kranjska čebela ni rojiva.** Rojenje je posledica intenzivnega spomladanskega razvoja in neprimerne načina čebelarjenja. In kaj je lahko bolj naravnega od rojenja? Kaj je lahko bolj sprijetno kot želja, da se živo bitje ne bi razmnoževalo?

Odbrana matica bo prihodnje leto znova na preizkušnji. Niso pomembne samo lastnosti matere, ključno je, kako bodo njene vrhunske lastnosti prenesene na njene hčere. ■

Poškodovana varoja na podnici

Ostanki odstranjene bube in varoja

Selekcijski čebeljak na vrhuncu razvoja

Čebelarjeva opravila v juniju

Franc Podrižnik – Kokarje, franjo.podriznik@gmail.com

Vstopamo v mesec junij, ki je ob normalnem vremenu mesec medenja in točenja. Daljša obdobja stabilnejšega vremena omogočajo dobre razmere za različne povzročitelje medenja v večini Slovenije. Nižinske paše v najjužnejših delih države bodo postopno presahnile. Medenje se pomika v zmernejši pas in se bo proti koncu meseca pojavilo tudi na višje ležečih območjih. Tam je še mogoče naleteti na cvetoča travniška pobočja, ki niso intenzivno obdelana, in na cvetlično pašo prepeljati čebele. Sicer pa junij zaznamujejo predvsem paše na smreki, lipi in kostanju. Za prvo velja, da je tipična manova paša, za drugi dve pa, da sta ob primernem vremenu kombinacija nektarja in mane. Paša na smreki, ki je posledica številnih povzročiteljev medenja, le redkokdaj odpove. Najpomembnejši povzročitelj medenja v tem obdobju je mali smrekov kapar. Navadno prične izločati mano ob cvetenju bezga. Medenje se nato pomika na višja območja, in sicer za 100 m na vsake tri dni. Smrekovo pašo dopolnijo izločki različnih lubnih ušic. Hiter razvoj ušic nekoliko zmanjša kakovost smrekovega medu, lahko pa precej poveča donos. Slabo vreme lahko uniči kolonije ušic, za razliko od odpornejših kaparjev. Glavni smrekovi paši sledi kratkotrajno brezpašje do cvetenja lipe. Kostanj zacveti, ko pojenja lipova paša. Pojav povzročiteljev medenja je po Sloveniji zelo različen, paše se lahko prekrivajo. Vsak si lahko izdelava fenogram (časovni prikaz) medenja, ki mu bo v oporo pri načrtovanju razvoja družin. Še posebej dobro ga morajo za svoje ciljno območje poznati prevaževalci. Čebelarje paše so opisane v prvi knjigi Slovensko čebelarstvo v tretje tisočletje, v e-šoli, v izobraževalnih gradivih na spletni strani ČZS ...

Da so čebele »otroci sonca«, potrjuje krivulja razvoja čebelje družine, ki se dviguje do najdaljšega dneva, 21. junija, ko je sonce najvišje, nato pa začne postopno padati. Obdobje intenzivnega razvoja čebeljih družin je najprimernejše za narejanje novih družin, zamenjavo starih matic z novimi, obnovo satja... V tem obdobju, tj. do »kresa«, vam bodo čebele pri delu »odpustile« tudi kakšno napako, ki bo sicer vplivala na njihov razvoj, ne bo pa usodna za družino. Po pomoti stisnjeno ali izgubljeno matico bodo čebele nadomestile z novo, sposobne so urediti tudi nepravilno vstavljene satnice in nepravilno premeščene sate v panju. Tudi kakšna kaplja medu

Pojav različnih ušic na smreki zbuja upanje

Začasno odlagališče sladkornega medu. Na steni so pritrjena razstojišča

ob nakladnem panju ali na njem ni problem. Varna sta prav tako brezmatični narejenec in zbirnik zalege. Na vse to bomo morali biti v poznejših mesecih zelo pozorni.

Če nam je maja uspelo vzrejene matice zamenjati s starimi, lahko mirno čakamo na junijska pašna obdobja. Zaradi nestanovitnega vremena in drugih dejavnikov sam pri tem po navadi nisem v celoti uspešen, zato menjavanje matic nadaljujem tudi ta mesec. Ker lani narava čebelarjem ni bila naklonjena, nisem vzredil dovolj rezervnih družin, prav tako nisem vseh matic zamenjal z novimi in tudi nisem obnovil zelene količine satja. Čeprav sem čez zimo izgubil le 20 % družin (kar je zame precej), je posledica lanskih »pomanjkljivosti« slab spomladanski razvoj nekaterih družin. Zdaj je že znano, da so bile izgube čebeljih družin rekordne. Zaradi tega je ena izmed težav tudi ostanek zimskih zalog sladkornega medu, zato ne bo odveč previdnost pri nadaljnji uporabi tega satja. Vsekakor pa satje, ki je bilo v stiku z odmrlo zalego in s čebelami, ali satje, ki je onesnaženo z iztrebki, ni primerno za nadaljnjo uporabo.

Zračni zaboji za ometence

Bliža se vrhunec čebelarstva sezone. Panji so napolnjeni s čebelami (letos žal ni povsod tako). Vsaj eno majsko točenje je ob normalnem letu zdaj že opravljeno. Obeta se nam paša na smreki, ki lahko hitro napolni medišča. Pred točenjem čebele z mediščnih satov ometem v lijak s posodo. Lijak poškopim z vodo, da lažje zdrsnejo vanj. Če je v posodi dlje časa velika količina čebel, se te lahko začnejo dušiti. Ko postanejo mokre in potemnejo, je lahko že prepozno. Delo je lažje in hitrejšje z električnim ometalnikom. Po delnem točenju medišča in ob dlje časa trajajoči paši čebele znova vsujem v medišče. Če paša preneha, pa se glede na moč družine lahko odločim za ometenec. Varoje zatiram na suhih čebelah. Tiste, ki so namenjene vrniti v medišče – to pa bo čez dan brez satja – rahlo poškopim s 15-odstotno mlečno kislino, z oksalno kislino (po recepturi NVI) pa pozneje v zaboji za ometence pokapam umetni roj. Ometene sate zlagam v plastične zabojčke s pokrovom, da ostanejo topli za točenje. Iztočene sate zvečer vračam v prazna medišča. Posebno pozornost namenim točenju novih deviških satov. V točilu imam vstavljene dodatne, gostejše mrežice, ki preprečujejo trganje satja. Odkrite polne sate nekajkrat počasi zavrtim, jih nato v točilu previdno obrnem in postopek ponovim, šele nato pa pospešim vrtenje. Samoobračalna točila prihranijo obračanje satja. Med točim skozi cedilo z dvojno mrežico v plastične 30 kg posode s

certifikatom za to živilo. Zaradi sledljivosti na pokrov nalepim nalepko z datumom točenja. Čez nekaj dni posnamem še površino medu, od vsakega točenja odvezam po štiri 250 g vzorce, izmerim vsebnost vode in električno prevodnost ter ocenim kakovost posameznih vzorcev za udeležbo na enem od ocenjevanj medu. Evidence o točenju in druge podatke, potrebne zaradi sledljivosti, zapišem v zvezek. Obrazce za SMGO izpolnim pozneje.

Z ometenci ravnam podobno kot z naravnim rojem. Junija vsujem v zračne, zamrežene zabojčke od 1,5–2 kg čebel, jih odnesem v hladen prostor, dodam matico v matičnici, na mrežo zgoraj nastavim kos pogače, pod zabojček pa po zatiranju varoj podstavim papir za preverjanje odpada teh zajedavcev. Čez en dan roj proti večeru naselim na satnice. Ker umetni roj nima tolikšne gradilne vneme kot naravni, je treba paziti na reden dotok hrane, bodisi iz narave bodisi iz pitalnika. Podroben opis izdelave ometenca je bil sicer objavljen v SČ 5/2013, str. 164.

Preteklo leto je bilo neugodno za obnovo satja. Če ne želim loviti rojev, lahko večjo količino satja pomladim tudi z umetno izrojitvijo. Za ta postopek so primerne samo močne čebelje družine na pragu rojilnega razporeditve. S tem pridobim družino s povečano delovno vmeno, na zdravem, svežem vosku in material za narejence.

Umetni roj narejen na začetku junija, lahko ob primernem vremenu izdela satje v plodišču in s kasneje nastavljenim mediščem, izkoristi pašo. Takšni ukrepi so primerni za manjša, ljubiteljska čebelarstva, v katerih se lahko veliko naučimo o čebelah. Večja čebelarstva si tega razkošja užitkov, žal, ne morejo privoščiti. Pri teh mora prenova družin potekati preprosto in na ekonomsko vzdržan način.

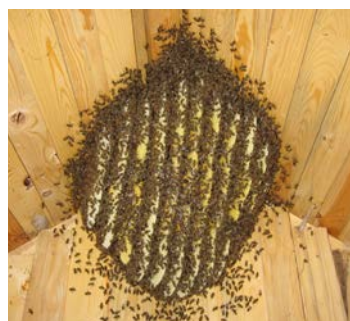
Kakovostne matice za svoje potrebe lahko vzredim tudi iz zasilnih matičnikov. Potrebujem dve družini z dobrimi selekcijskimi lastnostmi. Družina A oz. matičar prispeva vzrejni material, tj. kakovostna jajčeca. Med enako dobrimi družinami (lahko tudi rezervnimi) se odločim za tisto z najstarejšo

Koristen pripomoček za točenje iz deviških satov

Bela barva satja naznanja dejavno navzočnost nove oprasene matice

Črna gradnja brez načrta in lokacijskega dovoljenja v čebelnjaku

matico. Ta material vzredi družina B oz. starter in rednik. Kakovost lahko zagotovi samo družina z največjim možnim številom mladih čebel krmilk. V plodišče med zalego družine A vstavim prazen, nekajkrat zaležen sat (še bolje dva, a ne skupaj). Družino B spodbujevalno krmim že nekaj dni pred tem. Po dveh dneh dopoldne v družini A preverim zaleženost vstavljenega sata. Če opazim jajčeca, pripravim družino B kot starter. Mediščne sate zložim na kozico in z dvema lesenitnima deščicama na matični mreži ločim medišče in plodišče. V sredini medišča rezerviram prostor za vzrejni sat. Ujamem in izoliram matico. Sata s pokrito in izlegajočo se zalego iz plodišča premestim na vsako stran »rezervacije« ter dodam še sat s pokrito zalego (lahko tudi iz drugega panja). Na nasprotni strani ohranim prostor za prazen sat, v katerega bom eno uro pred vstavitvijo vzrejnega satnika nalil toplo sladkorno raztopino in ga vstavil v starterja. Medišče dopolnim s sati pokrite izlegajoče se zalege in medno-obnožinskimi

sati. Vanj ometem čebele z mediščnih satov, mlade čebele s satja v plodišču in čebele z izrezanih gradilnikov v drugih panjih. Odprem zgornje žrelo, da odletijo stare čebele in troti. Starter je brez nepokrite zalege, natrpan z mladnicami. Plodišče lahko zapolnim z iztočenimi mediščnimi sati. Po dveh dneh popoldne odvezam vzrejni sat iz družine A, ga spodrežem po robovih zaleženih celic ter iz vsake druge celice na odrezanem robu odstranim jajčece. Sat vstavim v medišče družine B med mlade čebele in pokrito zalego. Krmim v medišču. Po 24 urah odvezam prazen sat s sladkorno raztopino. Ob vzrejni sat vstavim sat s starejšo nepokrito zalego iz plodišča. Z odstranitvijo 4 cm široke lesenitne plošče na matični rešetki zadaj delno odprem prehod med mediščem in plodiščem. Krmim. Družina B postane rednik. Po treh dneh podrem matičnike v sredini sata. Deseti dan po vstavitvi vzrejnega satnika v družino B najlepše matičnike premestim (izrežem) v matičnice z medeno kapljico na dnu.

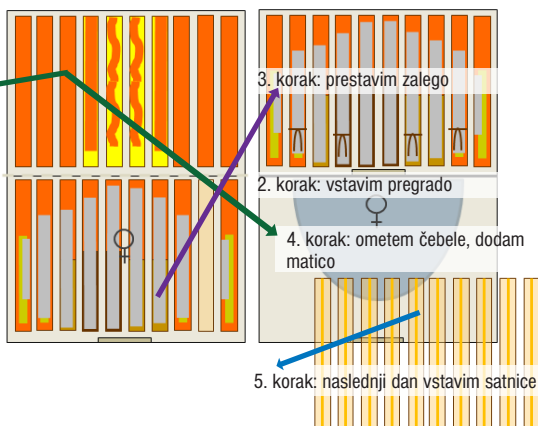
UMETNI ROJ ZA OBNOVO SATJA V MOČNI DRUŽINI NA MEJI ROJILNEGA RAZPOLOŽENJA

1. korak: odvzem mediščnega satja, kasneje iztočim med

PRED POSEGOM

PO POSEGU

- Čebele z mediščnih medenih satov ometem v ometalnik. Satje kasneje iztočim.
- Medišče in plodišče pregradim z ločilno desko in odprem zgornje žrelo.
- V plodišču poiščem matico. Vse satje z zalego iz plodišča zložim v zbirni panj ali v izpraznjeno medišče.
- Zbirni panj pustim ob čebelnjaku, da se letalke vrnejo v prazno plodišče.
- V izpraznjeno plodišče stresem tudi čebele, ki sem jih ometel z medenih satov ter čebele z izrezanih gradilnikov sosednjih panjev.

- Suhe čebele tretiram proti varozi in jim vrnem matico.
- Čez 24 ur vstavim v plodišče satnice. Graditev satja zahteva stalen dotok hrane, iz narave ali (in) iz krmilnika.
- Zalego v medišču, na starih satih, lahko kasneje porabim za narejence (matičnike podrem, ali pa jih pustim, če nujno rabim dodatne rezervne družine). Zalego na letos zgrajenih in najlepših satih pa pustim v medišču, ki ga po zgrajenem plodiščnem satju, znova nastavim.

satnik	lep plodiščni sat	svež med	pokrita zalega	matičnik (pokrit, nepokrit)
satnica	star sat	medno-obnožinski sat	trotojski sat – pokrita zalega	matica
deviški sat	medeni sat	nepokrita zalega	nastrgani medeni pokrovčki	

Prašenje čebel ob vrnitvi matice s svatbenega izleta.

Če je vreme primerno, cvetenje lipe čebeljim družinam zagotovi precej cvetnega prahu. Presežke peloda (en sat na panj) skušam shraniti za suho julijsko-avgustovsko obdobje. Lahko ga prestavim v medišče, da ga čebele ob dobri paši zalijejo z medom, ali pa ga shranim v zamrzovalnik (cvetni prah je leglo različnih organizmov, ki v zunanjem okolju razvijejo škodljive vplive). Enako napravim na kostanjevi paši. Ko zacveti kostanj, čebele ne poznajo milosti. Nekateri čebelarji imajo to srečo, da

so imuni na pike, sam pa moram tanke rokavice iz lateksa zamenjati s čebelarskimi. Predvsem v obdobju po kresu se skušam pri delu s čebelami (kolikor je mogoče) držati nekaterih pravil. Izogibam se posegom v vetrovnih razmerah in v dneih, za katere je biovremenska napoved slaba, prav tako pa tudi v dneih, ki so na setvenih koledarjih označeni z listom. Posegi v panje so najprimernejši ob dnevih cveta, graditev satja naj bi bila boljša ob dnevih korenine, ob dnevih ploda pa naj bi točili. Koliko je to znanstveno dokazano, ne vem, je pa to del čebelarskega izročila, zato velja poskusiti.

Ob koncu junija se na gozdnih pašah v hribovju Kamniško-Savinjskih Alp in Pohorja občasno pojavlja strjevanje medu v satju, ki je še intenzivnejše julija. Sestava izločkov nekaterih ušic na smreki (velika črna smrekova uš), macesnu, boru ... namreč vsebuje tudi melicitozo, ki povzroča hitro kristalizacijo. Prvi znak je moten lesk svežega nepokritega medu v satju, zato pohitim s točenjem, tudi iz nepokritih satov. Ob tem pojavu je nujno medsebojno obveščanje čebelarjev. Naj medi! ■

TRGOVINA

Gospoka 3, 3000 Celje

~ Delovni čas ~

Pon.-pet. od 8.00 do 15.00

Sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00

Sobota od 8.00 do 12.00

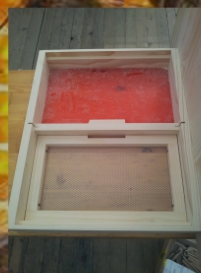
PONUJAMO VAM:

- ~čebelarsko zaščitno opremo, opremo in pribor
- ~sladkorne pogače
- ~med in ostale čebelje pridelke
- ~darilni program in kozmetiko na bazi čebeljih pridelkov
- ~kozarec za slovenski med in ostalo embalažo

Možnost naročanja prodajnih artiklov po telefonu, faxu ali e-pošti.
Tel./faks: 03/544 17 23; mail: trgovina.cebela@amis.net

Prašilčki (5s, 7s), Vse vrste AŽ panjev, vse vrste troetažnih AŽ panjev, pitalniki Franci. Vsak panj vsebuje testno rešetko za varjo. AŽ in LR naklade, globoki AŽ panji za krmljenje čebel s "kanglico", AŽ 11+3
NOVO: Visoka podnica za LR, AŽ in DB naklade z "BORŠNIKOVIM" smukalnikom cvetnega prahu, za vse vrste naklad

Izdelujemo tudi vse ostale vrste panjev. Panji so izdelani iz lepljenega smrekovega lesa in so rogljičeni. Kupljeno blago vam pošljemo tudi po hitri pošti.

Mizarstvo in čebelarstvo Kočet
Socka 13, 3203 Nova Cerkev
GSM.: 041 805 179
miroslav.kocet@siol.net

HVALA! VSEM OBISKOVALCEM NAŠEGA RAZSTAVNEGA PROSTORA NA SEJMU API 2013

Čebelje družine v juniju

Ivo Planinc*, ivo.planinc@vf.uni-lj.si

Čebele so v tem obdobju na vrhuncu svojega razvoja. Čeprav imamo v čebelarstvu obilo dela z drugimi opravili, ne smemo pozabiti na nekatere preventivne ukrepe, saj nam ti lahko pomagajo pri uspešnem čebelarjenju ter uspešnem obvladovanju varoj.

Pri obvladovanju varoj je poglavitno, da njihovo število ves čas vzdržujemo pod pragom škodljivosti. Med pašno sezono je to dopustno vzdrževati le z uporabo različnih biotehnoških ukrepov, med katere štejemo tudi narejanje novih družin. Vsi se dobro zavedamo, kako pomembne so rezervne družine. Seveda pa moramo nove družine (narejence, ometence, roje) pripraviti pravočasno in pravilno. Med ključne ukrepe pri narejanju novih družin sodi tudi učinkovito zatiranje varoj.

Najboljšo učinkovitost dosežemo v obdobju, ko v družinah ni pokrite zalege. Zato je pomembno, da pri narejencih vemo, kdaj so brez zalege, in da takrat tudi izvedemo zatiranje.

Pri narejencih s pokrito zalego in pokritim matičnikom počakamo, da se izleže vsa zalega, da se iz matičnika izleže matica, se spraši in začne zalegati, vendar nova zalega še ni pokrita. Po 21–23 dneh pripravimo svežo sladkorno raztopino laboratorijsko čiste oksalne kisline dihidrat (p. a.) in jo pokapamo po vsaki zasedeni ulici. Na vsako polno zasedeno ulico pokapamo 5 ml raztopine.

Pri ometencih čebele ometemo v zabojček, prirejen za ometence, zapremo pokrov in jih stehtamo. Pripravimo svežo vodno raztopino oksalne kisline dihidrat, tako da v 1 l destilirane vode dodamo 30 g laboratorijsko čiste oksalne kisline dihidrat (p. a.). Količina uporabljene vodne raztopine oksalne kisline je odvisna od teže ometenca, saj v nasprot-

nem lahko uporabimo prevelik oz. premajhen odmerek. Pripravimo svežo vodno raztopino laboratorijsko čiste oksalne kisline dihidrat (p. a.), tako da v 1 l destilirane vode dodamo 30 g oksalne kisline dihidrat (p. a.). Z ročnim pršilnikom čebele pršimo s sveže pripravljeno vodno raztopino oksalne kisline skozi mrežo zabojčka. Tega tresemo in obračamo, tako da se vse čebele enakomerno ovlažijo.

Naravni roj po petih dneh od vselitve v panj roj pokapamo s sveže pripravljeno sladkorno raztopino oksalne kisline.

Zaradi praktičnih razlogov je bolje, da naredimo več družin hkrati, saj lahko varoje zatiramo v vseh hkrati. Zapisati pa si moramo datum, na katerega smo naredili posamezno družino. Količino pripravljene raztopine prilagodimo številu družin, v katerih bomo zatirali varoje. Raztopine, ki nam je ostala, ne shranjujemo za poznejšo uporabo.

Priporočamo tudi preverjanje števila odpadlih varoj v novih družinah, saj na ta način dobimo pomemben podatek o napadenosti matičnih družin.

Opomnik:

- konec junija vstavimo testne vložke za preverjanje naravnega odpada varoj,
- zgornja meja je tri varoje/dan. ■

Nacionalni veterinarski inštitut Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani:

Enota Murska Sobota, tel.: 02/521 19 91
 Enota Maribor - Ptuj, tel.: 02/228 37 38
 Enota Celje, tel.: 03/428 16 35
 Enota Ljubljana, tel.: 01/477 93 71
 Enota Kranj, tel.: 04/277 06 20
 Enota Novo mesto, tel.: 07/332 51 17
 Enota Nova Gorica, tel.: 05/338 37 04
 Enota Nova Gorica - Sežana, tel.: 05/731 02 84

mag., dr. vet. med., VF NVI enota Nova Gorica

Vzrejamo kakovostne matice kranjske sivke pod nadzorom KIS-a. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti. Pri nakupu več kot 10 matic vam priznamo 10 % popust.

Čebelarstvo KAPUN

Vaneča 70 a, 9201 Puconci
 Tel.: 031 703 603
 e-pošta: stanko.kapun@gov.si

Stalna čebelarstva razstava v Ekomuzeju Žalec

V Žalcu je bila odprta stalna čebelarstva razstava. V prostorih Ekomuzeja Žalec so čebelarji Čebelarstva zveze Spodnje Savinjske doline zbrali številne stare čebelarstva pripomočke in druge eksponate, uredili in na ogled pa so jih postavili strokovni delavci Pokrajinskega muzeja Celje. Čebelarji si želijo, da bi lahko še razširili in dopolnili zbirko razstavljenih eksponatov, opremljenih z razlago v slovenščini in angleščini. Ob odprtju razstave sta svoje čebelarstva pridelke

in izdelke predstavili čebelarstvu Nemivšek in Pohole. Razstavo so odprli župan Občine Žalec Janko Kos, direktor Pokrajinskega muzeja Celje Stane Rozman in predsednik čebelarstva zveze Žalec Maksimiljan Gržina, potem pa so vsi udeleženci z zanimanjem prisluhnili predavanju medicinske sestre Zdravstvenega doma Žalec ge. Aleksandre Hribnik z naslovom Piki žuželk in alergični pojavi ob piku.

Jani Puckmeister

Foto: Jani Puckmeister

Domžalski čebelarji na strokovni ekskurziji

Septembra lani, ko so bile temperature še primerne za izletavanje čebel, smo se čebelarji ČD Domžale podali najprej v Slovensko Bistrico ter si ogledali čebelarstvo učno pot medovitih rastlin tamkajšnjega čebelarstva društva. Po učni poti nas je popeljal g. Norbert Jedlovčnik, znani starosta slovenskega čebelarstva in čebelarstva krožkov. Na njej so prikazane tako medovite drevesne vrste kot tudi medovite rastline, ki bodisi rastejo v naravnem okolju na našem območju bodisi so gojene. Vse posajene rastline so vzorno označene tako s slovenskimi kot z znanstvenimi imeni v latinskem jeziku. Na učni poti sta tudi čebeljak, naseljen s čebeljimi družinami, in manjši društveni prostor, na katerem so nas pogostili. Potem smo pot nadaljevali v Slovenske Konjice, kjer smo obiskali znano čebelarstvo Žvikart. To je družinsko čebelarstvo, v katerem se odlično dopolnjujeta starejša in mlajša generacija. Tako nam je predstavnik starejše generacije zelo nazorno in na preprost način predstavil marsikatero čebelarstvo skrivnost, njegovi mlajši nasledniki pa so nam s

Foto: Bine Kladnik

prikazom medenih izdelkov in z degustacijo čebeljih pridelkov prikazali, da moramo biti v čebelarstvu tudi inovativni, saj bomo le s tem in s prijazno embalažo zanimivi za vsak dan zahtevnejše kupce. Pot nas je potem vodila še na Zlati grič, čudovito nižjo vzpetino, ki je z vseh strani poraščena z vinsko trto. Tam smo si najprej privoščili okrepčilo, potem pa smo si z zanimanjem ogledali še na novo zgrajeno vinsko klet ter poskusili njihove odlične proizvode. Upam si trditi, da nam bodo prijetna in koristna doživetja s te poti še dolgo ostala v lepem spominu.

Bine Kladnik

ČEBELARSTVO LUZNAR

Janez Luznar, Begunje 170,
4275 Begunje na Gorenjskem
tel.: 030/604 023
cebelarstvo.luznar@gmail.com

Prodaja čebeljih družin in gospodarskih matic

Gospodarske matice (v sodelovanju s KIS-om) in čebelje družine na AŽ-satih (od pet do deset) s panji ali brez njih z Gorenjske – alpski ekotip.

36. državni čebelarški posvet v okviru ApiSlovenije

V okviru ApiSlovenije 2013, je marca 2013 potekal tudi 36. državni čebelarški posvet. V nadaljevanju objavljamo izjave nekaterih izmed sodelujočih predavateljev. Prispevki vseh pa so izšli v zborniku ApiSlovenija – 36. dnevi čebelarstva. Na ČZS je možno dobiti še nekaj izvodov letošnjega zbornika ter zbornikov predhodnih let (tel.: 01/729 61 24).

mag. Andreja Kandolf Borovšak – Vpliv sredstev za zatiranje varoj na kakovost čebeljih pridelkov

Najbolj problematičen izmed učinkovin za ubijanje varoj, v smislu negativnih vplivov na čebelje pridelke je kumafos. Predvsem zaradi tega ker je dolgotrajen, ker se topi in kopiči v vosku ter tam ne ostane samo eno leto, ampak več let in od tod lahko onesnaži tudi ostale čebelje pridelke. To je najbolj problematičen vidik. S časom se zavest o tej problematiki povečuje, obenem pa je vedno bolj pereč problem preživetja čebeljih družin. Odločitev nekaterih čebelarjev se v tej dilemi nagiba k uporabi takšnih sredstev, ki lahko dolgotrajno negativno vplivajo na kakovost čebeljih pridelkov. Na žalost je ravnovesje v tej dilemi težko ohraniti. Sredstva, ki so učinkovita imajo praviloma večje posledice za čebelje pridelke. V primeru, da bi bila v čebeljih pridelkih ugotovljena presežena mera dovoljenih ostankov akaricidov, bi to za čebelarja pomenilo finančne posledice in umik pridelkov s tržišča. Še večjo škodo pa bi, zaradi izgube zaupanja javnosti, utrpeli vsi čebelarji. V Sloveniji na srečo do takšnih primerov še ni prišlo. Za sloves slovenskega medu je potrebno trajno prizadevanje.

Aleksander Mikuš – Vpliv kakovosti voska na kakovost čebeljih pridelkov

Čebelji vosek je kot snov z dobrim in dolgotrajnim zelo dovzetna na vse vplive okolja. Glavni vplivi so atmosfera, industrija, čebele ter predvsem čebelar z vnosom sredstev za zatiranje varoj. Čebelar naj ne dodaja snovi, ki ne sodijo v panj, predvsem snovi, ki so topne v vosku. Vsako leto naj iz panja izloči tretjino starega voska ali polovico voska iz plodišča.

Borut Preinfalk, dr. vet. med. – Pomen pravočasnosti zatiranja varoj z različnimi sredstvi

Po izkušnji iz prakse lahko rečem, da so nekateri čebelarji prepozni, predolgo odlašajo z zdravljenjem in čakajo na zadnje paše, nekateri pa so zelo zgodnji in začnejo zdraviti že med pašami. Večina pa začne

pravočasno. Večji problem pa je v izboru in pravilni rabi sredstev, ki so bolj ali manj učinkovita. Premalo se zavedamo tudi pomena situacij, ko je čebelja družina v aktivni sezoni brez pokrite zalege. Veliko čebelarjev malo ve o biologiji čebel in ne izkoristi prilike npr. tretiranja naravnih rojev ter izrojencev in da ne izgubljam besed o umetni prekinitvi zaleganja. Pri slednji moramo narediti še veliko in spoznati, da so z varojami najbolj obremenjene tiste družine, kjer matica neprekinjeno zalega celo leto. Potrebno bo še veliko prepričevanja in dokazovanja, da je umetna prekinitev zaleganja koristna in da izguba čebel, ki je posledica te metode, ni tako usodna, da se je ne bi splačalo uporabiti. Stanje brez zalege v aktivni sezoni je normalno stanje čebelje družine po rojenju, ko je približno en mesec brez nove zalege, brez škodljivih poledic za preživetje takšne družine preko zime.

Anton Tomec – Pomen pridelave čebeljih pridelkov višje kakovosti – SMGO

Naši čebelji pridelki so znani po kakovosti, to nam potrošnik že priznava. Dokazljiva kakovost, pa je nadgradnja tega javnega mnenja, ki jo moramo izkoristiti. Prodora medu iz celotnega sveta brez tega ne bomo mogli prestati. Kakovostna shema SMGO dokazuje, da je med iz Slovenije, da z nakupom podpiramo domače gospodarstvo ter da med ustreza predpisanim kakovostnim parametrom, ki so višji od splošnih zahtev za med.

dr. Peter Kozmus – Izvajanje osnovne odbire ter Pomen rodovniške vzreje matic v Sloveniji

Pripravljavci rejskega programa smo prepričani, da so v njem zapisani cilji ne samo nekakšna obveza, ampak tudi koristni za čebelarja. Ohranitev kranjske sivke je v našem interesu, saj je ta čebela najbolj prilagojena tukajšnjim razmeram in je dolgoročno najbolj primerna za čebelarjenje. Naša skupna obveza je, da jo ohranimo.

V Sloveniji bi bilo možnih štiri ali pet območij za izolirano vzrejo rodovniških matic. V tem času čebelarji žal še ne prepoznavajo pomena in prednosti takšnih matic in tudi povpraševanja ni. Slednje bi predstavljalo motiv za vzpostavitev plemenitih postaj, katerih vzdrževanje ni poceni. S kupljeno rodovniško matico ima čebelar garancijo kakovosti. Čebelarjem priporočamo, da z rodovniškimi maticami izboljšajo genetski material in svojem čebelarstvu in jih uporabijo za nadaljnji razplod.

MB

62. občni zbor Čebelarke zveze Slovenije

V soboto, 6. aprila 2013, je v prostorih ČZS na Brdu pri Lukovici potekal 62. redni občni zbor ČZS. Občnega zbora se je udeležilo 126 delegatov, torej je bil zbor sklepčen, pa tudi sicer so bili prostori na sedežu ČZS polni do zadnjega kotička. Po čebelarški himni je občni zbor potekal po predvidenem dnevnem redu.

Odlčja Antona Janše I. stopnje so prejela čebelarstva Selnica ob Dravi, Rogaška Slatina (obe ob 90-letnici) ter Hrastnik (ob 50-letnici). Med čebelarji in čebelarkami, ki so prejeli odlčje Antona Janše I. stopnje, so: Karlo Filipčič, Jože Nekrep, Jakob Šink, Franc Kolenc, Branko Padjan, Alojz Brekan, Drago Mrdjenovič, Drago Razboršek, Franc Horvat, Danijela Zalokar, Janez Luznar, Jerica Čretnik ter Blaž Tavčar. Predsednikovo priznanje so prejeli: prof. dr. Jurij Senegačnik, prof. dr. Janez Grad in Tanja Arih. Nekateri izmed prejemnikov so tudi nagovorili avditorij. Kot je povedal g. Horvat, je ponosen, da je Slovenec in da je slovenski čebelar. Ga. Danijela Zalokar je povedala, da najstarejši čebelarški krožek deluje že od leta 1954 v Leskovcu, sama pa ga vodi 34 let. V Posavju organizirajo regijsko tekmovanje čebelarških krožkov. Krožki so pomembni zlasti zato, ker vzgajajo bodoče čebelarje. Kot je povedal prof. Senegačnik, se je raven čebelarjenja v zadnjih desetletjih zelo zvišala, ob prebiranju Slovenskega čebelarja pa je vse bolj ponosen na to, da je čebelar. Dodal je še, da čebelarji s čebelami duhovno rastemo, kot pravi že latinski rek: *Si sapis, sis apsis*.

Po uvodnem slovesnem delu so bila predstavljena poročila o uresničitvi delovnega in finančnega načrta ČZS v letu 2012, predsednikovo poročilo, revidira-

Foto: MB

no poslovno poročilo ČZS za leto 2012 in poročilo nadzornega odbora. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Prav tako je bil soglasno sprejet delovni in finančni načrt ČZS za leto 2013. Ob koncu poročil je predsednik ČZS g. Boštjan Noč še nakazal, da bo treba začeti razmišljati in iskati kadre za vodenje ČZS, predvsem zato, da se še pred iztekom mandata zdajšnjih ustrezno seznanijo z delovanjem ČZS in uvedejo v delo. V čebelarstvu si namreč ne smemo privoščiti praznega teka.

Delegati čebelarških društev so v razpravi podali nekaj predlogov oz. postavili nekaj vprašanj. Tako sta bili dani pobudi, da bi kot protokolarno darilo ČZS izdali knjigo o čebelarških praporih ter da bi kot preventivo pred širjenjem hude gnilobe uvedli obvezen pregled čebel pred njihovim premikanjem. Poleg tega je bilo predlagano, da bi spodbudili uvedbo subvencij za setev neprezimne ozelenitve, med drugim pa je bilo postavljeno tudi vprašanje o izvajanju tečajev za čebelarje začetnike. Delegati so sicer pohvalili ČZS za delo, ki ga je opravila kljub slabim razmeram in z manj razpoložljivimi sredstvi. Občni zbor se je končal v konstruktivnem ozračju s pogostitvijo delegatov in druženjem v gostišču Čebelica. MB

Wachsverarbeitung | Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75 | A-8493 Klöchl, Avstrija
Tel. & faks: +43 (0) 3475 / 2270
info@wachs-hoedl.at | www.wachs-hoedl.at

Delovni čas

Ponedeljek-petek

8:00-12:00 13:00-18:00

Sobota 8:00-12:00

Jezik za sporazumevanje: nemščina

Naše satnice lahko kupite tudi v podjetju

Logar trade d.o.o. iz Šenčurja

Jana posredovanje, zastopanje, Maribor

Kako nas najdete:

Imejte svoj vosek pod nadzorom!
Satnice iz lastnega voska so spet aktualne.

-Imate možnost prisostvovati predelavi vaših starih satnic oz. predelavi vašega voska!

Obvezna je predhodna telefonska najava!

-Najmanjša količina obdelave je 20kg surovega voska, oz. 50kg starih satnic.

-Garantiramo razkuževanje s paro.
Zelo ugodno razmerja kvaliteta-kakovost.

-Po željo izdelujemo vsako debelino in dimenzijo satnic.

-Obdelava voska možna skozi celo leto.

durch die Austria Bio
Garantie kontrollierter Betrieb

Rezultati 36. državnega tekmovanja in srečanja mladih slovenskih čebelarjev – Dob 2013

Rezultati nižje stopnje

Priznanje	Število zbranih točk
zlato priznanje	29 do 30 točk
srebno priznanje	26 do 28 točk
bronasto priznanje	23 do 25 točk
priznanje o udeležbi	do 22 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
30	Marko Kričej, Luka Kričej	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
30	Andraž Požar, Matic Torkar	Ennio Del Piero	OŠ Pivka
30	Tilen Fink, Nika Nardin	Miha Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
30	Anja Purnat, Matija Marolt	Marko Purnat	ČD Janeza Golčnika Mozirje
30	Aljaž Ažman Lotrič, Peter Matuc	Bogdan Rupnik	OŠ dr. Janeza Mencingerja Slovenska Bistrica
30	Jošt Vedlin, Miha Cep	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk
30	Jaka Kočet, Beti Kočet	Andrej Jernej	POŠ Socka
29	Teja Sapač, Teja Rittlop	Alenka Čor	OŠ Puconci
29	Urban Erzar Frantar, Simon Zgonc	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem
29	Domen Kovač, Žan Škoda	Andrej Kozinc	OŠ Boštanj
29	Nejc Funtek, Blaž Zamernik	Jože Kumer	OŠ Blaža Arniča Luče
29	Jure Pečovnik, Matija Šon Frece	Branko Mešel	POŠ Debro
29	Domen Sajovic, Gašper Perko	Jože Friderik Mali, Jana Dubravica	POŠ Simona Jenka Goriče
29	Lara Trojner, Katja Ornik	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
29	Anže Vaupotič, Nejc Pupaher	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
29	Nuša Grobelnik, Nuša Meh	Alenka Požarnik	POŠ Šmiklavž
29	Jure Zupančič, Urška Zupančič	Miha Potočar	POŠ Dvor
29	Karla Maček, Daša Žoher	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
29	Živa Bratkovič, Lia Zorko	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
29	Barbara Kos	Lidija Pfifer	OŠ Rudolfa Maistra Šentilj
29	Zoja Šiško, Eli Gorenc	Jože Cemič	ČD Raka
29	Karin Poljanšek, Lana Šumi	Helena Čilenšek	OŠ Frana Saleškega Finžgarja Lesce
29	Maša Čevna, Tinkara Torkar	Helena Čilenšek	OŠ Frana Saleškega Finžgarja Lesce
29	Hana Vukalič, Barbara Klinar	Helena Čilenšek	OŠ Frana Saleškega Finžgarja Lesce
29	Tamara Pinter, Kaja Senegačnik	Andrej Jernej	OŠ Frankolovo
29	Žan Debeleč, Nika Škornik	Andrej Jernej	OŠ Slivnica pri Celju
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
28	Mihael Bogdan, Urška Rižnar	Nataša Horvatič	OŠ Stročja vas
28	Tit Kvenderc, Nina Škoberne	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
28	Tilen Kunej, Matej Božičnik	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
28	Brina Stajanko, Nuša Močenik	Nada Mesarič	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
28	Rok Novak, Valerij Kadilnik	Andrej Kozinc	OŠ Boštanj
28	Marko Simonič, Kevin Knedl	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
28	Teo Škerjanec, Urban Slokar	Bogdan Bone	OŠ Dobravljje
28	Perina Slapnik, Žiga Petek	Franci Žvikart	OŠ Slovenske Konjice
28	Maj Malečkar, Brin Novak Lipovž	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
28	Luka Dekleva, Domen Požar	Ennio Del Piero	OŠ Pivka
28	Urška Granda	Miha Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
28	Ana Turk, Tjaša Gorše	Miha Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
28	Eva Krebl, Rok Pogorevc	Jure Tasič, Polonca Krašovec	OŠ Mislinja
28	Aljaž Vuga, Kim Šporn	Jože Boštjančič	ČD Mengeš
28	Urška Hudak, Urška Horvat	Janez Vlahovič	ČD Ob Kolpi in Lahinji
28	Gašper Vrtačnik, Klara Kitak	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
28	Nina Borak, Jerca Vereš	Viljem Kavčnik	POŠ Trboje
28	Tevž Starovasnik, Amanda Kaučič Rajšp	Slavica Trstenjak	OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova
28	Patricija Tanšek, Zalokar Barbara	Andrej Jernej	OŠ Slivnica pri Celju
27	Nika Kuhar	Alenka Čor	OŠ Puconci
27	Pia Šuklje, Nejc Šuklje	Jožef Veselič	OŠ Metlika
27	Žan Sever, Jaka Kozar	Nada Mesarič	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
27	Sara Steinbacher, Sara Petrič	Boris Kojc	OŠ Lovrenc na Pohorju
27	Jasmina Andrejč, Leon Andrejč	Alenka Požarnik	POŠ Šmiklavž
27	Jernej Rupnik, Urška Vuk	Boris Knez	OŠ Poljčane
27	Anja Čuš, Petra Gabrovec	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci
27	Alen Fuks, Kaja Pogorevc	Jure Tasič, Polonca Krašovec	OŠ Mislinja

TEKMOVANJE MLADIH ČEBELARJEV

27	Jakob Pulko, Sara Mišić	Anica Toplak, Miran Milošič	OŠ Korena
27	Ekaterina Mihajloska, Nikita Viktorija Plevel	Jože Boštjančič	ČD Mengeš
27	Žiga Mravinec, Jože Žunič	Janez Vlahovič	ČD Ob Kolpi in Lahinji
27	Nik Maroh, Kaja Kristovič	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
27	Dominik Pušavec, Gregor Kos	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur
27	Jakob Globočnik, Mark Žnidar	Viljem Kavčnik	POŠ Trboje
27	Žan Šešet, Žiga Božič	Jože Cemič	ČD Raka
27	Filip Horvat, Lenart Oprčkal	Andrej Jernej	POŠ Socka
27	Lara Felicijan, Dominik Zagrušovcem	Andrej Jernej	ČD Dobrna
27	Jernej Počivalnik, Jernej Božnik	Andrej Jernej	ČD Dobrna
27	Mihael Čerpnjak, Sanja Časar	Brigita Novak Vöröš	ČD Šalovci
27	Veronika Horjak, Ana Šmerc	Andrej Jernej	POŠ Šentrupert
27	Gaj Čede, Luka Lesjak	Andrej Jernej	ČD Slivnica pri Celju
27	Alen Kandare, Elizej Sterle	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
26	Matic Tasič, Blaž Kitek	Jure Tasič, Polonca Krašovec	OŠ Mislinja
26	Tilen Hudelja, Nejc Šimec	Andrej Sitar	OŠ Dragatuš
26	Nika Štefanec, Špela Bezjak	Anica Toplak, Miran Milošič	OŠ Korena
26	Maša Kaker, Alina Slatinek	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
26	Lana Hudolin, Hana Pirc Rozoničnik	Branka Nareks	OŠ Nazarje
26	Špela Novak, Alina Ledinek Grm	Andrej Jernej	ČD Dobrna
26	Peter Mansutti, Gregor Mansutti	Andrej Jernej	OŠ Slivnica pri Celju
26	Monika Pustivšek, Klara Šuperger	Andrej Jernej	ČD Slivnica pri Celju
26	Urška Rentaša, Janja Hari	Jože Matavž, Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona

BRONASTO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
25	Ana Sojer, Nika Šmic	Boštjan Sojer	OŠ Danile Kumar Ljubljana
25	Ajda Ivezić, Zala Svetec	Nada Mesarič	OŠ Ivana Cankarja Ljutomer
25	Irenej Tornič, Nik Doles	dr. Branko Peternejl	OŠ Miroslava Vilharja Postojna
25	Andraž Ban, Teja Habjan Mavretič	Marjan Koderman	OŠ Dob
25	Rebeka Kregar, Jaka Valter	Jože Friderik Mali, Jana Dubravica	POŠ Simona Jenka Goriče
25	Julija Žvokelj, Klemen Bržan	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
25	Barbara Bučar, Gregor Bučar	Miha Potočar	OŠ Dolenjske Toplice
25	Aleks Mišić, Urban Pulko	Anica Toplak, Miran Milošič	OŠ Korena
25	Dejan Ploj	Marija Andrejč	OŠ Kapela
25	Jernej Klenovšek, Aljaž Kastrun	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur
25	Ajda Krc, Nika Kumperščak	Mira S. Vukolič	OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert
25	Vita Karoli, Nika Kumperščak	Štefan Šemen	OŠ Beltinci
25	Samo Temlin, Darko Sever	Suzana Kovač	Dvojezična OŠ Prosenjakovci
25	Aleks Kozar, Jaka Rojko	Slavica Trstenjak	OŠ dr. Antona Trstenjaka Negova
25	Timoteja Ritenšek, Maja Sivka	Andrej Jernej	POŠ Socka
25	Boštjan Petek, Laura Romih	Andrej Jernej	OŠ Blaža Kocena Ponikva
24	Brina Lipnik, Zala Horvat	Alojz Lipnik	OŠ Franca Lešnika Vuka Slivnica
24	Marko Hlebec, Jerneja Lapajne	Boštjan Sojer	OŠ Danile Kumar Ljubljana
24	Andrej Jordan, Žiga Tovornik	Anton Krivec	OŠ Primoža Trubarja Laško
24	Andraž Dimc, Andraž Kolenc	dr. Branko Peternejl	ČD Postojna
24	Črna Bajželj, Kaja Sinreih	Olga Bauer, Janez Bauer	Druga OŠ Slovenj Gradec
24	Matej Lovenjak, Nejc Marič Fartek	Jože Kuhar	POŠ Bodonci
24	Žana Žohar, Nika Kamnik	Marija Šepul	ČD Črna na Koroškem
24	Andrej Šelih, Aleksander Špes	Norbert Jedlovčnik	OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava
24	Tim Eling, Rok Bobnar	Viljem Kavčnik	POŠ Trboje
24	Marko Pintarič, Aljoša Habjanič	Štefan Šemen	OŠ Beltinci
24	Eva Tojinko, Maša Štante	Andrej Jernej	OŠ Frankolovo
24	Martin Mlakar	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
24	Rebeka Opeka	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
23	Eva Bratuša, Neža Perger	Dejan Peklar	OŠ Janka Padežnika Maribor
23	Aljaž Kerlatec, Matej Kerlatec	dr. Branko Peternejl	OŠ Miroslava Vilharja Postojna
23	Barbara Dvoršak, Julija Letnik	Ivanka Lorenčič	OŠ Sveta Ana
23	Žuža Bajželj, Teja Sinreih	Olga Bauer, Janez Bauer	Druga OŠ Slovenj Gradec
23	Matjaž Karanovič, Peter Vidmar	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
23	Lin Maselj, Žiga Božič	Jože Pikelj, Andreja Medved	OŠ Ivana Kavčiča Izlake

PRIZNANJE O UDELEŽBI NA TEKMOVANJU

Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
22	Tine Koritnik, Maja Pongrac	Dejan Peklar	OŠ Janka Padežnika Maribor
22	Vili Zupanec, Žiga Starovski	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur
22	Saša Sitar, Miha Lukan	Andrej Jernej	OŠ Frankolovo
22	Tjaša Grosek, Maja Gorjanc	Andrej Jernej	OŠ Blaža Kocena Ponikva
21	Kristina Metež, Niko Mravinec	Janez Vlahovič	ČD Ob Kolpi in Lahinji
21	Teo Markoja, Mihael Lebar	Štefan Šemen	OŠ Beltinci
20	Gaja Kresnik, Naja Novak	Olga Bauer, Janez Bauer	Druga OŠ Slovenj Gradec

20	Uroš Vrečić Tivadar, Francišek Fekonja	Marija Andrejč	OŠ Kapela
19	Enja Al Hiasat, Zala Felkner	Olga Bauer, Janez Bauer	Druga OŠ Slovenj Gradec
18	Žak Gradišar, Vid Kastelic	Brane Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
18	Nikolaj Žerdin, Grega Kotnjek	Emil Tkalec	OŠ Miška Kranjca Velika Polana
18	Žan Gorjanc, Peter Cep	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk
16	Tim Robnik	Jože Kumer	OŠ Blaža Arniča Luče
16	Nika Hodak, Domen Cestnik	Jože Pikelj, Andreja Medved	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
16	Simona Kristanšek, Larisa Kolarec	Andrej Jernej	POŠ Šentrupert
15	Martin Ferjančič, Urška Pogačar	Jože Pikelj, Andreja Medved	OŠ Ivana Kavčiča Izlake

Rezultati srednje stopnje

Priznanje	Število zbranih točk
zlato priznanje	38 do 40 točk
srebarno priznanje	34 do 37 točk
bronasto priznanje	30 do 33 točk
priznanje o udeležbi	do 29 točk

ZLATO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
39	Lan Julij Zadravec, Vid Slapničar	Brane Kozinc	ČD Radovljica
38	Timotej Kreft, Žiga Mežnar	Tomaž Lesnjak	OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki
38	Primož Hrovat, Jure Vrtnjak	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
38	Asej Fras Pečlin, Miha Gosak	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
38	Tinkara Zalokar, Dejan Česnjevar	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
37	Igor Ilič, Bine Šteger	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
37	Rene Hlade, Jaka Štruc	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
37	Evelina Praprotnik, Nadja Martinjak	Blaž Lovrič	OŠ Selnica ob Dravi
37	Timi Svetanič, Tilen Krenos	Jože Kuhar	POŠ Bodonci
37	Bernard Šelih, Simon Šelih	Norbert Jedlovčnik	POŠ Antona Ingoliča Zgornja Polskava
36	Janja Kvenderc, Jaka Kadičnik	Mirela Zalokar	OŠ Koprivnica
36	Simon Kerndl, Aljaž Hari	Jože Matavž, Dragica Vereš	OŠ Gornja Radgona
36	Urban Boštich, Matevž Zevnik	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem
36	Marcel Kepic, Tine Zevnik	Boris Jereb	OŠ Davorina Jenka Cerklje na Gorenjskem
36	David Belaj, Rok Silc	Brane Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
36	Tadeja Virant, Karmen Žužek	Brane Borštnik	OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče
36	Nik Javornik, Ivan Ožbej Zorko	Blaž Lovrič	POŠ Gradišče na Kozjaku
36	Janja Unetič, Lovro Arh	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
36	Živa Letnar, Gašper Letnar	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem
36	Špela Vrtačnik, Nicollet Strelec	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
36	Rok Cafuta, Ana Gorican	Norbert Jedlovčnik	OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava
36	Anže Vedlin, Samuel Plečko	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk
36	Maša Grošelj	Brane Kozinc	ČD Radovljica
35	Lea Hul	Alenka Čör	OŠ Puconci
35	Melisa Ferencek, Deja Časar	Alenka Čör	OŠ Puconci
35	Špela Črešnovar, Mihaela Cigole	Anton Krivec	OŠ Antona Aškerca Rimske Toplice
35	Mark Koše, Jurij Govednik	Jožef Veselič	OŠ Metlika
35	Tilen Pucelj, Agej Sterle	Anton Truden	OŠ heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Ložu
35	Mitja Roškar, Janin Gomilšak	Damjan Šimenko	OŠ Juršinci
35	Ana Štajdohar, Nastja Saje	Andrej Sitar	OŠ Dragatuš
35	Nikolaus Molinari, Matevž Kiki	Lidija Pfifer	OŠ Rudolfa Maistra Šentilj
35	Ana Razpotnik, Rebeka Pogačar	Jože Pikelj, Andreja Medved	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
35	Uroš Meglič, Martin Perne	Vinko Perne	POŠ Lom pod Storžičem
35	Antonia Kodrič, Saša Gajšek	Vedlin Tatjana	OŠ Majšperk
34	Cole Davor, Jernej Dužnik	dr. Branko Peternelj	OŠ Miroslava Vilharja Postojna
34	Sara Krnc, Tina Brčar	Mira S. Vukolič	OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert
34	Ana Marija Gole, Marija Krnc	Mira S. Vukolič	OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert
34	Domen Kočev, Blaž Pečarič	Jožef Veselič	OŠ Metlika
34	Tjaša Simčič, Marolt Maks	Branko Peternelj	ČD Postojna
34	Tanja Belej, Ajda Kostevc	Branko Mešel	POŠ Debro
34	Ana Steinbacher, Urban Kačič	Boris Kojc	OŠ Lovrenc na Pohorju
34	Jernej Žvokelj, Jan Primožič Zver	Andreja Smrdelj	OŠ Dekani
34	Žiga Potnik, Jakop Holobar	Franci Žvikart	OŠ Slovenske Konjice
34	Mario Purnat, Gašper Laznik	Marko Purnat	ČD Janeza Goličnika Mozirje
34	Gregor Kaučič	Lidija Pfifer	OŠ Rudolfa Maistra Šentilj
34	Bernarda Topolovec, Tjaša Cvetko	Marjetka Kocuvan	OŠ Markovci
34	Marko Zupan, Gašper Stritih	Vinko Perne	POŠ Lom pod Storžičem
34	Nika Korez, Nastja Kozel	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk

BRONASTO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
33	Amadej Hudolin Pirc, Vid Vačovnik	Branka Nareks	OŠ Nazarje
33	Vita Lipnik, Lara Pučko	Alojz Lipnik	OŠ Franca Lešnika Vuka Slivnica
33	Benjamin Serec, Nejc Kejžar	Irena Tarkuš Trikič	OŠ Sladki Vrh
33	Eva Lajh, Jana Meško	Slavica Golob	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
33	Kristjan Kusterle, Pavel Sorč	Bogdan Rupnik	OŠ dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica
33	Maks Pinterič, Tjaša Virant	Suzana Pacek	ČD Krško
33	Anja Rebolj, Tjaša Dolšina	Jože Pikelj, Andreja Medved	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
33	Domen Žnidaršič, Loti Gorenc	Jože Cemič	ČD Raka
33	Adam Šiško, Bianka Colarič	Jože Cemič	ČD Raka
33	Endrina Varga, David Kučan	Suzana Kovač	Dvojezična OŠ Prosenjakovci
33	Rok Borak, Val Zupan	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur
32	Luka Oražem, Tilen Javiršek	Marijan Koderman	OŠ Dob
32	Grega Peršič, Boštjan Batagelj	Bogdan Bone	OŠ Dobravlje
32	Pika Kuselj, Laura Milar	Suzana Pacek	OŠ Jurija Dalmatina Krško
32	Matic Braunsberger, Anja Krebs	Norbert Jedlovčnik	ČD Slovenska Bistrica
31	Lara Zidar, Julija Koščak	Mira S. Vukolič	OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert
31	Sara Breznik, Mišel Senčič	Irena Tarkuš Trikič	OŠ Sladki Vrh
31	Blaž Pečenik, Patrik Šmigoc	Irena Tarkuš Trikič	OŠ Sladki Vrh
31	Martina Žmavc	Irena Tarkuš Trikič	OŠ Sladki Vrh
31	Aljaž Kušter, Aljaž Jesenek	Majda Ferk	OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica
31	Blaž Dani, Timi Poredoš	Jože Kuhar	POŠ Bodonci
30	Primož Žizek, Gregor Pucko	Emil Tkalec	OŠ Miška Kranjca Velika Polana
30	Doročija Mihalčič, Monika Pavlič	Madjar Jakob	OŠ Sveti Jurij

PRIZNANJE O UDELEŽBI NA TEKMOVANJU

Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
29	Lukas Farkaš, Jernej Horvat	Brigita Novak Vörös	ČD Šalovci
29	Boštjan Povšnar	Jože Kumer	OŠ Blaža Arničja Luče
29	Saša Zepan, Antonia Babič	Branko Mešel	POŠ Debro
29	Matej Rojec, Sandra Kirbiš	Marijan Koderman	OŠ Dob
29	Jakob Črv, Luka Mužina	Bogdan Bone	OŠ Dobravlje
29	Zala Kovač, Sara Poropatič	Jože Pikelj, Andreja Medved	OŠ Ivana Kavčiča Izlake
28	Tomas Kondrič, Jan Zver	Slavica Golob	OŠ dr. Franja Žgeča Dornava
28	Žana Jesih, Tanja Matkovič	Andrej Sitar	OŠ Dragatuš
28	Blaž Gril, Miha Gorjup		
27	Miha Šeruga, Tim Prelec	Brigita Novak Vörös	ČD Šalovci
25	Uroš Jakolič, Nejc Voh	Alojz Lipnik	OŠ Franca Lešnika Vuka Slivnica
24	Maja Krajnik, Vesna Trojanšek	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur
20	Gašper Tržan	Majda Ferk	OŠ Pohorskega odreda Slovenska Bistrica
14	Gašper Logar, Anže Dolinar	Viljem Kavčnik	OŠ Šenčur

Rezultati višje stopnje

Priznanje	Število zbranih točk
zlato priznanje	48 do 50 točk
srebrno priznanje	43 do 47 točk
bronasto priznanje	38 do 42 točk
priznanje o udeležbi	do 37 točk

SREBRNO PRIZNANJE			
Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
46	Barbara Pacek, Sebastjan Pacek	Marko Hrastelj	Grm Novo mesto - Center biotehnike in turizma
46	Florjan Jančič, Uroš Dolenc	Andrej Jernej	Šolski center Šentjur
45	Matjaž Ajster, Žiga Ajster	Daniela Zalokar	OŠ Leskovec pri Krškem

BRONASTO PRIZNANJE

Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
42	Aljaž Uhan, Gašper Ciril Cimerman	Marko Hrastelj	Grm Novo mesto - Center biotehnike in turizma
42	Žan Krebs	Norbert Jedlovčnik	ČD Slovenska Bistrica
42	Doris Letina, Tomas Pocak	Kozic Koloman	ČD Prosenjakovci
39	Helena Orel, David Mikek	Branka Nareks	OŠ Nazarje
39	Urban Plahuta	Andrej Jernej	Šolski center Šentjur
39	Matej Kranjec, Damijan Vučkon	Kozic Koloman	ČD Prosenjakovci
38	Timo Potočnik, Urban Dresler	Kozic Koloman	ČD Prosenjakovci
38	Manca Stupan, Lucija Rebevšek	Milka Bedenik	Biotehniška šola Maribor

PRIZNANJE O UDELEŽBI NA TEKMOVANJU

Točke	Ekipa	Mentor/-ica	Ime šole / društva
37	Zlatko Podgoršek, Uroš Krušič	Tatjana Vedlin	OŠ Majšperk
35	Tanja Kmetič, Leon Reberšak	Andrej Jernej	Šolski center Šentjur
34	Polona Kolarič, Doročija Kološa	Milka Bedenik	Biotehniška šola Maribor

Strokovna razprava o vzreji matic

ČZS, JSSČ je 9. maja 2013 v prostorih 2. OŠ Slovenska Bistrica in v Vzrejno-promocijskem centru Slovenska Bistrica pripravila strokovno razpravo o vzreji čebeljih matic. V razpravi so sodelovali dr. Peter Kozmus, gdč. Alenka in g. Maksimiljan Prah ter g. Norbert Jedlovčnik.

Najprej je udeležence pozdravil podpredsednik ČZS g. **Franc Šmerc**. Za njim je g. **Tomaž Samec** predstavil pomembnost vzrejanja matic v lastnem čebelarstvu, g. **Maksimiljan Prah** pa je predstavil Vzrejno-promocijski center Slovenska Bistrica ter delovanje ČD Slovenska Bistrica, v katero je vključenih 105 čebelarjev, ki čebelarijo z 2680 čebeljimi družinami. Zamisel o takšnem centru je nastala leta 2009, ko so člani ČD Slovenska Bistrica na občnem zboru sprejeli sklep o njegovi postavitvi. Tako so v okolici centra najprej postavili ograjo in ob pomoči pridnih rok čebelarjev začeli urejati okolico, leta 2010 pa so obnovili društveni čebeljak. Leta 2011 so v okviru centra odprli čebelarsko učno pot, na kateri so zasadili medovite rastline in postavili učne table. V centru zdaj poteka tudi vzrejno delo, ki ga je v nadaljevanju predstavil g. **Norbert Jedlovčnik**.

Nato je dr. **Peter Kozmus** s KIS govoril o osnovni odbiri in vzreji matic v manjših čebelarstvih. Najprej je opredelil odbiro v čebelarstvu – gre za izločanje čebeljih družin z neželenimi morfološki in/ali etološkimi lastnostmi in za odbiro čebeljih družin z optimalnimi lastnostmi za nadaljnje razmnoževanje. V nadaljevanju je predstavil rejski program za kranjsko čebelo in cilje tega programa, predvsem ohranjanje naše avtohtone pasme čebel. Pojasnil je tudi, kako poteka selekcija pri čebelah, in opozoril na obarvanost obročkov na zadkih čebel. V zvezi s tem je poudaril, da so čebelarjem pri pregledih obarvanosti obročkov na zadkih čebel lahko v pomoč tudi terenski svetovalci v čebelarstvu, saj se ti vsako leto usposablajo prav za to področje čebelarstva. Dr. Kozmus je govoril tudi o ukrepu zamenjave matic in letu 2013 ter o tem, zakaj je treba ohranjati našo

Foto: Tomaž Samec

avtohtono kranjsko čebelo in kako zagotoviti kakovostno vzrejo matic. Pogoji za kakovostno vzrejeno matico so dober vzrejni material, primerna tehnika vzrejanja matic in vestnost čebelarja oz. vzrejevalca pri tem delu. Ob tem je tudi pojasnil, katere lastnosti čebelje družine je treba spremljati vse leto, da bi najboljše čebelje družine lahko uporabili za vzrejni material. Ob koncu je udeležencem predstavil še razlike med gospodarsko in rodovniško matico, vloga plemenilne postaje in pogoje za vzpostavitev takšne postaje.

Za njim je g. Norbert Jedlovčnik predstavil potek morfološke analize pasemske čistosti, ki jo izvajajo v Vzrejno-promocijskem centru Slovenska Bistrica. Ob koncu je bil za udeležence zelo zanimiv še nastop gdč. Alenke in g. Maksimiljana Praha, ki sta predstavila tako vzrejno delo v Vzrejno-promocijskem centru Slovenska Bistrica kot tudi praktičen potek vzreje matic.

Po končani strokovni razpravi o vzreji matic je sledil še ogled Vzrejno-promocijskega centra Slovenska Bistrica. Udeleženci so tako pridobili številne lepe vtise, zlasti pa zavedanje, da vsi skupaj pomembno prispevamo k ohranjanju čistosti naše avtohtone kranjske čebele ter s tem prispevamo k izpolnjevanju dolgoročnih ciljev.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ

Vzrejališče matic VOZELJ

Vozelj Ladislav, Dragovšek 18, 1275 Šmartno pri Litiji
GSM.: 041/618-786, 031/328-956
E-pošta: cebelarstvo.vozelj@siol.net

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
 Prevzem osebno ali po pošti.

*** Ob naročilu 5 in več matic, poštnina brezplačno!**

Strokovna razprava o osnovni odbiri v čebelarstvu

ČZS, JSSČ je 25. aprila 2013 v prostorih Čebelarškega centra Slovenije na Brdu pri Lukovici pripravila strokovno razpravo o osnovni odbiri v čebelarstvu. V razpravi so sodelovali dr. Peter Kozmus, dr. Aleš Gregorc, dr. Janko Božič, Roman Mavec in Marjan Koderman.

V uvodu je **dr. Aleš Gregorc** s Kmetijskega inštituta Slovenije predstavil rejske cilje in dejavnosti, povezane z ohranjanjem čistosti kranjske čebele. Poleg tega je govoril tudi o pomembnosti lastne vzreje in drugih dejavnostih Kmetijskega inštituta Slovenije na področju osnovne odbire v čebelarstvu.

O povezavi med ohranjanjem čistosti kranjske čebele in pomembnostjo biodiverzitete v našem prostoru je govoril **dr. Janko Božič** z Biotehniške fakultete v Ljubljani. Kot je poudaril, je za območje naše države značilna biotska raznovrstnost vseh živih organizmov, vključno z raznovrstnostjo na ravni vrste, genov v okviru posamezne vrste in tudi obstoječih ekosistemov. Zaradi človekovih posegov v prostor se biodiverzitetate vse bolj zmanjšuje, zato se moramo usmeriti v varovanje biotske pestrosti.

Dr. Peter Kozmus s Kmetijskega inštituta Slovenije je govoril o namenu rejskih ciljev za kranjsko čebelo, o tem, kakšne so razlike med rodovniško in gospodarsko vzrejo matic, pa tudi o tem, zakaj moramo ohraniti našo avtohtono pasmo. V nadaljevanju je podrobneje predstavil ukrep zamenjave matic v letu 2013, v okviru katerega bodo čebelarji letos brezplačno prejeli 1400 matic. Cilj tega ukrepa je spodbuditi čebelarje, da bi ob pregledih svojih čebeljih družin večjo pozornost namenili obarvanosti obročkov na zadkih čebel. Čebelarju, ki bo skupaj s terenskim svetovalcem pregledal svoje čebelje družine, med pregledom pa bosta ugotovila obarvanost obročkov na zadkih čebel, bo terenski svetovalec predlagal zamenjavo matic v tistih čebeljih družinah, v katerih sta našla čebele z obarvanimi obročki na njihovih zadkih. Pri letošnji zamenja-

vi matic lahko sodelujejo tisti čebelarji, ki v letih 2011 in 2012 na podlagi tega ukrepa niso prejeli matic.

V nadaljevanju je **g. Roman Mavec** predstavil dobro čebelarsko prakso, ki jo izvaja v sadovnjaku Kmetijskega inštituta Slovenije na Brdu pri Lukovici. Pojasnil je, katere lastnosti spremlja pri posamezni čebelji družini v okviru osnovne odbire, ob koncu pa je opozoril še na povezavo med sadjarjem in čebelarjem, saj se njuno delo na določenem prostoru dopolnjuje, tako da imata drug od drugega korist.

Čebelarsko prakso izvajanja osnovne odbire je predstavil tudi čebelar **g. Marjan Koderman**. Med drugim je povedal, katere lastnosti spremlja vse leto – od obarvanosti obročkov na zadkih čebel, mirnosti čebeljih družin, sedenja čebel na satju do rojenja in donosa medu. Nato na podlagi teh lastnosti odbira čebelje družine v svojem čebelarstvu.

Ob koncu je sledila še razprava o obarvanosti obročkov na zadkih čebel. Tako so se vsi udeleženci strinjali, da je pomembno ohranjanje naše avtohtone kranjske čebele. Prav zaradi tega bi morali čebelarje spodbujati k spremljanju lastnosti vsake posamezne čebelje družine, še posebej k spremljanju obarvanosti obročkov na zadkih čebel, ter slediti dolgoročni ciljem ohranjanja čistosti naše avtohtone rase in enakomerne poseljenosti Slovenije s čebeljimi družinami.

Tomaž Samec, svetovalec JSSČ

Foto: Tomaž Samec

Čebelarski izlet na Koroško

Tokrat smo se čebelarji ČD Zagorje odpravili na Koroško ter obiskali Pliberk in Šmihel. V Pliberku sta nas pričakala naš vodnik g. Karl Gril in g. Hanzej Bricman. Najprej smo se sprehodili do čebelarskega doma, kjer nas je pozdravil predsednik tamkajšnjega ČD in nam povedal nekaj o delu društev na južnem Koroškem.

Potem smo si ogledali njihovo učno pot in društveno stojišče, postavljeno v popolnoma naravno okolje ob gozdu. V Pliberku smo si ogledali še Vrt religij, cerkev v romanskem slogu ter Evropski trg. V Globasnici smo si ogledali nedavno zgrajeni grad Elberstein s sedmimi stolpi ter bližnji muzej.

Nato smo se odpeljali še k čebelarki Rozi ter si ogledali njen vzorno urejen čebelnjak, postavljen v gozdičku ob travniku, kjer so se pasli konji. Povedala nam je veliko o svojem delu s čebelami. Čebelarji s trietažnimi AŽ-panji v čebelnjaku, nekaj pa ima še nakladnih panjev. Po ogledu in pogovoru ob čebelnjaku smo si ogledali še, kako sami izdelujejo satnice za svojo uporabo. Poslovlili smo se od prijazne in zgovorne Rozi in njenega moža ter se odpeljali k našemu prijatelju iz pobratenega društva Šmihel, g. Bricmanu. Pri njem smo imeli še piknik in tako smo sklenili lep izlet, na katerem smo doživeli in videli veliko novega.

Vida Sladič

Problemska konferenca:

»Umiranje čebel – znak za ukrepanje!«

V začetku aprila je v Novi Gorici potekala problemska konferenca o vplivih FFS na okolje in živa bitja z naslovom »Umiranje čebel – znak za ukrepanje!«. Konferenca se je udeležilo približno sto zainteresiranih in predstavnikov različnih medijev. Povabljeni gostje so predstavili svoja stališča in poglede na okoljsko katastrofo, ki nas utegne doleteti ob nevestni uporabi različnih pripravkov za zaščito rastlin in ki bi utegnila globalno vplivati ne samo na naravo, ampak tudi na vode, živali in ljudi.

Evropski poslanec Lojze Peterle je opozoril na vpliv onesnaženega okolja na zdravje ljudi, saj ima slabo okolje velik vpliv na vse večje pojavljanje bolezni. Stanje okolja je vprašanje preživetja civilizacije. Če je politična volja zadostna, je gotovo mogoče preprečiti rabo škodljivih snovi, za to pa si bo v evropskem parlamentu še naprej prizadeval tudi sam. Zagotoviti je treba trdno partnerstvo vseh tistih, ki želijo zavarovati naravo, in to ne samo čebelarjev, ampak tudi sadjarjev, kmetovalcev, gozdarjev, ministrstev, industrije in šol. V Sloveniji si ne smemo privoščiti, da bi rastline opraševali ljudje, tako kot na Kitajskem, zato je treba širšo javnost pozvati k skrbi za ohranitev čebel in s tem tudi k ohranitvi človeške vrste. Parlamentarni svet je pred nedavnim sprejel stališče, ki ni naklonjeno rabi pesticidov, vendar zgodba še ni končana, saj evropski parlament o tem še ni odločal.

Okoljevarstvenik Anton Komat je predstavil globalni vpliv uporabe pesticidov na naravo, živali in ljudi. Kot sopotnice v evoluciji človeka je izpostavil čebele, ki nam dajejo nekaj najdragocenejših daril narave in nam omogočajo preživetje. Umiranje čebel lahko omilita samo uveljavitev previdnostnega načela in prepoved vseh strupov, ki jih ubijajo. »Kemična vojna« je vplivala tudi na pojav novih škodljivcev, ki so se razvili zaradi rezistence pri uporabi različnih pesticidov, ogroženi pa sta tudi naravna raznovrstnost in sestava oz. kakovost prsti. V Sloveniji je bila ustanovljena tudi delovna skupina za zmanjšanje rabe pesticidov. Po njenem mnenju je spremljanje vplivov okolja na čebele pomemben indikator, ki ga je treba povezati z vplivom okolja na ljudi, kajti tisto, kar se dogaja z živalmi, se dogaja tudi z ljudmi.

Mag. Gabrijel Seljak iz Kmetijske gozdarske zbornice v Novi Gorici je predstavil stanje glede rabe FFS. Po njegovih besedah se je občna zavest o uporabi FFS v zadnjem času občutno spremenila, na to pa je vplivala tudi direktiva Evropske skupnosti, ki je postrčila merila za dajanje različnih FFS na trg. Od

Foto: Nataša Lilek

leta 2001 morajo namreč vsi uporabniki FFS opraviti tečaj in ga na vsakih pet let tudi obnavljati. Podobno velja tudi za prodajalce FFS, poleg tega pa je predpisano še testiranje naprav za nanašanje FFS. Kot je poudaril, gre v primeru zastrupitev čebel za neodgovorna dejanja posameznikov, zato jih je treba kaznovati. Pri uporabi FFS so nujno potrebna znanja o naravnih zakonitostih in tehnologijah, čim več komunikacije, obojestranskega razumevanja problemov in selektivnega obravnavanja FFS. Prav je, da smo nestrpni do vseh ekscesov, ki se dogajajo in neupravičeno mečejo slabo luč na vse uporabnike FFS. Sklenil je z mislijo, da FFS niso zlo našega časa, ampak dar človeštvu v boju proti pomanjkanju in lakoti, vendar jih je treba uporabljati tako, da nikoli ne bodo postala zlo.

Ga. Anamarija Slabe z Inštituta za trajnostni razvoj je govorila o tem, kako živa bitja in čebele obvarovati pred vsem slabim, katerega izvor je v kmetijstvu. Navedla je primer dobre prakse z naslovom »Šolski EKovrt«. Cilj projekta je otrokom in mladostnikom omogočiti pristen stik z naravo in ekološko pridelavo hrane, hkrati pa tudi neposredno doživljanje pestrosti rastlin in žuželk v ekološkem kmetijskem ekosistemu. Po njenem mnenju lahko z uvažanjem tovrstnih dobrih praks dosežemo, da bo mladina dovolj ozaveščena in pripravljena skrbeti za ohranjanje zdrave narave in zdravih čebel.

Dr. Renata Karba iz slovenske fundacije za trajnostni razvoj Umanotera je predstavila dobre trajnostne prakse in zeleni razvojni preboj. Pozvala je k dejavnemu sodelovanju pri pripravi regionalnih strategij, saj bodo te podlaga za državne razvojne načrte ohranjanja naravnih virov. Slovenija kljub svoji majhnosti razpolaga z dragocenimi naravnimi viri, kot so zaloge lesa in čista pitna voda. Gre za vire, ki se v svetu skokovito dražijo, tekma zanje pa je čedalje ostrejša. Svojo konkurenčnost moramo graditi tudi na ohranjanju teh strateških virov.

Dr. Gorazd Pretnar iz Zavoda za zdravstveno varstvo Koper je globalno predstavil vpliv onesnaženja na naše vode, ki so bodisi v obliki padavin, rose, snega bodisi v obliki kroženja vode v okolju. Na Zavodu za zdravstveno varovanje Koper iz leta v leto zaznavajo več težav z dihalni pri otrocih in povečevanje števila rakavih obolenj, ki so tudi posledica vplivov okolja. V zvezi s čebelami je opozoril na nevarnost neonikotinoidov kot najhujših pesticidov, saj se čebeli ob stiku s to substancno poruši imunski sistem, posledica tega pa je izguba spomina oz. orientacije, tako da se nikoli več ne vrne v panj. Čebelarje je opozoril, naj bodo pri nakupu sladkorja, s katerim krmijo čebele, pozorni, da ta ne vsebuje neonikotinskih pesticidov ali drugih podobnih pripravkov.

Dr. Peter Kozmus iz Kmetijskega inštituta Slovenije je predstavil naloge, ki jih izvajajo za ugotavljanje vpliva različnih kmetijsko-pridelovalnih območij na pojavljanje ostankov FFS v čebeljih pridelkih ter njihov vpliv na razvoj in zdravstveno stanje čebel. Kot je dejal, se je pri intenzivni pridelavi hrane težko izogniti uporabi FFS, zato je sodelovanje kmetovalcev in čebelarjev na območjih intenzivnega kmetovanja ne samo zaželeno, ampak celo nujno. Največkrat detektirana FFS so iz skupine fungicidov, redkeje herbicidov in insekticidov, seveda na območjih oz. v vzorcih, ki so bili odvzeti iz čebeljih družin tako na območjih z intenzivnimi sadjarskimi in vinogradniškimi površinami kot tudi na območjih z intenzivno poljedelskimi površinami. V zvezi s tem je pozval uporabnike FFS, naj v prihodnje ob škropljenju rastlin še natančneje upoštevajo dobro kmetijsko prakso.

Vlado Auguštin iz Javne svetovalne službe v čebelarstvu je v svojem prispevku opozoril zlasti na neonikotinoide. V zvezi s tem je poudaril zlasti problem uporabe pesticidov v kmetijstvu oz. prehajanje njihovih ostankov v čebelje pridelke. V zadnjem času čebele najbolj ogrožajo insekticidi iz razreda neonikotinoidov. Gre za sistemske insekticide, ki jih vsrkajo korenine rastlin, nato pa se prek rastlinskega soka prenesejo po celotni rastlini in tako zagotovijo zaščito rastline pred škodljivci tudi med rastjo. Ker delujejo na živčni

sistem, povzročijo paraliziranost osebkov in posledično tudi njegovo smrt. Zaradi uporabe takšnih zaščitnih sredstev postaja čebelarstvo zahtevna kmetijska dejavnost, saj so njegovi rezultati odvisni od številnih dejavnikov, med katerimi je eden izmed najpomembnejših sodelovanje med kmetom in čebelarjem.

Dr. Jernej Drofenik z Ministrstva za kmetijstvo in okolje je predstavil strategijo države na področju uporabe FFS. Slovenija je leta 2012 sprejela nov zakon o FFS, ki povzema direktivo EU o trajnostni rabi FFS in določa njihovo uporabo. Novi zakon uvaja predvsem izobraževanje uporabnikov, testiranje škroplilnic, določanje pogojev za uporabo FFS na okoljevarstvenih območjih, obvezen sistem integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi itd. Vse te določbe je vseboval že stari zakon, novost tega pa je Nacionalni akcijski program (NAP). Namen NAP-a je določitev količinskih ciljev, ukrepov, časovnih načrtov in kazalnikov za zmanjšanje tveganj in vplivov uporabe FFS na zdravje ljudi in na okolje, izobraževanje uporabnikov, distributerjev in svetovalcev, zmanjšanje ostankov FFS v slovenskih pridelkih ter zmanjšanje onesnaženosti površinskih in podzemnih voda zaradi rabe FFS. Posebno pozornost je treba nameniti ustreznemu odstranjevanju odpadne embalaže. V Sloveniji poteka organizirano odstranjevanje tovrstne embalaže, saj jo uporabniki kot nevaren odpadke vračajo v specializirane trgovine. Samo lani so zbrali približno 20 ton ostankov odpadnih FFS. Verjetno bo na tem področju potrebnih še več izobraževanj, morebiti pa tudi posebna spodbuda za uporabnike FFS glede odstranjevanja odpadne embalaže.

V zanimivi razpravi je bilo izraženo še marsikatero mnenje oz. pogled na razmere glede uporabe in predvsem glede posledic uporabe različnih FFS. Zavedati se moramo, da smo v verigi pridelave hrane zelo odvisni eden od drugega, prav tako pa tudi, da se nam brez sodelovanja, znanja in strpnosti, brez zavedanja o pomembnosti čistega okolja za naše zdravje in življenje naših zanamcev ne piše nič kaj rožnata prihodnost.

Nataša Lilek, svetovalka JSSČ

KUNSTELJ

Miha Kunstelj, s. p.,
GSM: +386 (0)31 352 797
e-pošta: jm-kunstelj@volja.net

inž. Jože Kunstelj, s. p.
GSM: +386 (0)31 893 276
e-pošta: jmkunstelj@volja.net

Zavrti 41
1234 Mengeš SLOVENIA
Tel./Faks: +386 (0)1 723 80 27
www.jm-kunstelj.com

Mobilna platforma »eČebelar«

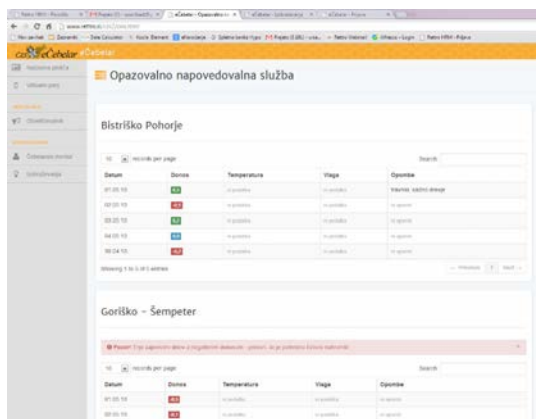

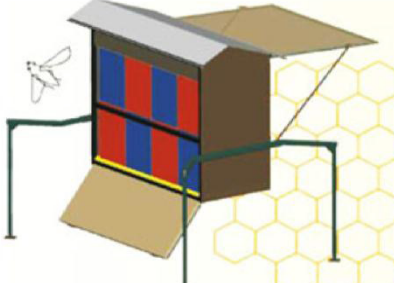
Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski sklad za regionalni razvoj

ČZS je aprila letos začela razvijati mobilno platformo za čebelarjenje, imenovano »eČebelar«. Za projekt, za katerega je ČZS izpolnila stroge zahteve za sofinanciranje EU in za katerega je pridobila sredstva iz evropskega sklada za regionalni razvoj, je značilen napreden in inovativen pristop k dolgoročnemu reševanju problematike slovenskega čebelarstva in je rezultat večletnih prizadevanj ČZS za ohranjanje populacije avtohtonih čebel v Sloveniji. Platforma bo vključevala mobilno in spletno aplikacijo, namenjeno elektronskemu evidentiranju stanja čebelnjakov, pregledu trendov (virtualni panj, panjski list), podpori čebelarskim opravilom in svetovanju čebelarjem pri izvajanju teh opravil (čebelarski mentor). Čebelarje bo opozarjala in obveščala o napovedih medenja,

izobraževanjih, tečajih in drugih zanimivih vsebinah, poleg tega pa bosta prek nje mogoča tudi spletna prijava na izobraževanja in dostop do gradiv. Platforma bo omogočala prilagajanje vsebin različnim področjem zanimanja uporabnika, hkrati pa bo prek mobilne aplikacije dostopna tudi na pametnih telefonih. Opisana novost bo podlaga za poznejše nadgrajevanje z izvedenskimi in s strokovnimi vsebinami, namenjenimi podpori čebelarjev pri čebelarjenju. Začetek delovanja platforme je predviden ob koncu tega leta.

Urša Likar

Izdelava prevoznih čebelnjakov,
omar za čebele, panjev...

ZC-TEHNIK

Anton Ciglič s.p.
www.cebelnjaki.si, info@cebelnjaki.si
telefon: 031 681 589

VZREJA MATIC ČEBELARSTVO DREMELJ

Ivan Dremelj
Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji
tel.: 01/899 11 31, GSM: 041/656 056

Sprejemam prednaročila za oprašene in neoprašene označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev in zrele matičnike. Matice lahko prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.

Obvestilo o organizaciji dela v SIRIS-u in komunikaciji s strankami

S 1. januarjem 2013 se je Sektor za identifikacijo in registracijo živali preimenoval v Sektor za identifikacijo in registracijo ter informacijske sisteme (SIRIS), deluje pa v okviru na novo ustanovljene Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Zaradi tega so se spremenile naše telefonske številke, poleg tega pa je uveden nov način organizacije dela in komunikacije s strankami. Da bi zagotovili kar najbolj učinkovito delovanje našega sektorja, vas vljudo prosimo, da upoštevate nekaj navodil:

1. Na spletni strani Uprave www.uvhvr.gov.si, ki še nastaja, bomo s področja identifikacije in registracije živali ter drugih registrov v naši pristojno-

sti ažurno objavljali vsebine z delovnega področja SIRIS. Prosimo, da redno spremljate objave, saj vam bodo v pomoč pri opravljanju vaših nalog.

2. Prosimo vas, da vprašanja, kadar je le mogoče, naslavljate po elektronski pošti na naslov info.siris@gov.si. Poleg vprašanja pripišite še vašo kontaktno telefonsko številko. Potrudili se bomo, da vam bomo odgovorili ali vas poklicali v najkrajšem možnem času.

3. Za vprašanja in pojasnila smo med uradnimi urami, ki so ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9. – 12. ure ter ob sredah še od 14. – 16. ure, dosegljivi tudi na informacijski telefonski številki 01/300 13 66. Na to telefonsko številko lahko napotite tudi čebelarje.

Mag. Marjana Drobnič, sekretarka, vodja sektorja

Vzreja matic JOŽE HERBAJ

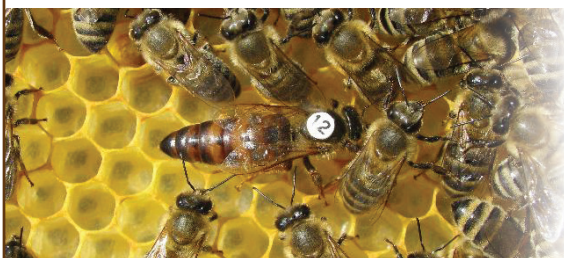
Nedeljica 29, 9224 TURNIŠČE

Tel.: 02/572 14 70 in GSM: 041/214 980

Sprejemamo naročila za označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.

MATICE LAHKO PREVZAMETE OSEBNO, POŠILJAMO PA JIH TUDI PO POŠTI!

VZREJA MATIC JOŽEF POTISEK

Jelša 23, Šmartno pri Litiji

GSM: 041/953 748, 041/597 816

e-pošta: jozef.potisek@gmx.com

Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejenih pod nadzorom KIS. Ponujamo vam tudi pri nas pridelan svež matični mleček.

MATICE ČEBELARSTVA PISLAK

Največje slovensko vzrejališče matic z več kot 50-letnimi izkušnjami Vam tudi letos ponuja oprasene in neoprasene matice z vrhunskimi proizvodnimi lastnostmi. Zaradi velikega zanimanja Vas prosimo, da matice pravočasno rezervirate. Prevzeti jih je mogoče osebno, lahko pa Vam jih pošljemo tudi po pošti. Ponujamo tudi svež matični mleček lastne pridelave.

Čebelarstvo PISLAK

Apače 303, 2324 Lovrenc na Dravskem polju

031/734 905 • info@cebelarstvo-pislak.si • www.cebelarstvo-pislak.si

Seznam potrjenih vzrejevalcev v letu 2013

Preglednica 1:

Seznam vzrejevalcev, ki v letu 2013 vzrejajo **gospodarske plemenske matice** *Apis mellifera carnica*.

Priimek	Ime	Naslov	Pošta
Andrejč	Jože	Murski Petrovci 1a	9251 Tišina
Vzrejališče Bukovšek, Bukovšek	Janko	Ul. Milene Korbarjeve 20a	4000 Kranj
Debevec	Marko	Čuža 7	1360 Vrhnika
Donko	Bojan	Dolga vas, Glavna ul. 94	9220 Lendava
Dremelj	Ivan	Dragovšek 13	1275 Šmartno pri Litiji
Dremelj	Janez	Dragovšek 13	1275 Šmartno pri Litiji
Ficko	Ervin	Mlajtinci 37a	9226 Moravske toplice
Gaber	Viktor	Novačanova 3	3202 Ljubečna
Grm	Darko	Hude Ravne 1	1273 Dole pri Litiji
Herbaj	Jože	Nedeljica 29	9224 Turnišče
Jakšič	Jože	Glavna ulica 21	9220 Lendava
Jug	Vasja	Grant 1e	5242 Grahovo ob Bači
Jurinec	Mirko	Ključarovci 74	9242 Križevci pri Ljutomeru
Kapun Maršik	Jožefa	Vaneča 70a	9000 Murska Sobota
Kavaš	Milena	Ribiška 8	9233 Odranci
Koštomaj	Matija	Paridol 15	3224 Dobje pri Planini
Luznar	Janez	Begunje 170	4275 Begunje na Gorenjskem
Čebelarstvo Pislak, Bali	Robert	Apače 303	2325 Kidričevo
Pokorni	Julij	Gačnik 3	2211 Pesnica pri Mariboru
Potisek	Jožef	Jelša 23	1274 Šmartno pri Litiji
Tratnjek	Jožef	Žižki 93	9232 Črenšovci
Vozelj	Ladislav	Dragovšek 18	1275 Šmartno pri Litiji
Zaletelj	Henrik	Fužina 59	1303 Zagradec
Starovasnik	Milan	Gora pri Komendi 22a	1218 Komenda

Preglednica 2:

Seznam vzrejevalcev, ki v letu 2013 vzrejajo **rodovniške plemenske matice** *Apis mellifera carnica*.

Naziv	Ime in priimek	Naslov	Pošta
Plemenilna postaja Rog-Ponikve	Jože Sever	Stara cesta 12	8333 Semič
	Franc Movern	Praprot 11	8333 Semič
	Janez Movern	Pri pošti 9	8333 Semič
	Stanislav Plut	Krvavčji vrh 1a	8333 Semič

Sušilniki SUŠA

Za sušenje cvetnega prahu in topljenje kristaliziranega medu, sušiti je mogoče tudi sadje, zelenjavo, zelišča, gobe itd.

Blaž Okorn, s. p.
Sp. Sorica 1a
4228 Železniki
tel.: 04/519 80 30 ali
031/542 517
e-pošta:
blaz.okorn@siol.net
www.susilnicesadja.si

Razprava o sonaravnem zatiranju varoj

ČZS, JSSČ bo v četrtek, 13. junija 2013, ob 16. uri, v Centru biotehnike in turizma, Sevnica 13, Novo mesto, pripravila razpravo o sonaravnih sredstvih za zatiranje varoj. V okviru te bo praktično prikazana tudi uporaba organskih kislin in eteričnih olj za zatiranje varoj v

čebelnjaku. V razpravi bodo sodelovali g. Borut Preinfalk, dr. vet. med., g. Franc Kobe, g. Pavle Golob ter g. Vlado Augustin. Ker je tema zelo aktualna, vas vljudno vabimo, da se srečanja udeležite v čim večjem številu.

Vlado Augustin, svetovalec JSSČ

Poziv k zbiranju predlogov za izdaje izobraževalnih publikacij v letu 2014

Programsko-izdajateljski svet ČZS poziva predlagatelje, ki želijo, da bi kot izobraževalno publikacijo izdali delo, povezano s čebelarstvom, naj ČZS pošljejo svoje predloge avtorskih del. Ti morajo vsebovati naslednje podatke:

- zvrst dela (strokovno, promocijsko, zgodovinsko, mladinsko, poljudnoznanstveno),
- ime in priimek avtorja,
- naslov dela,
- okvirni obseg besedila (število znakov s presledki) ter število predvidenih slik, grafov, tabel,
- opis dela (tematika, kazalo vsebine in kratek opis vsebine, ki naj obsega 800–1000 besed brez presledkov),
- pri strokovni in poljudnoznanstveni zvrsti navedbo recenzenta/-ov publikacije in njegove/njihove reference,

- razmerje med izdajateljem in avtorjem/-i (avtor ohrani moralne avtorske pravice, materialne in druge pravice pa prepusti Čebelarški zvezi Slovenije) in navedbo, ali se avtor/-ji odpoveduje/-jo honorarju ali ne (v tem primeru velja honorar v skladu z Normativi o izračunu honorarjev ČZS),
- rok oddaje gradiva,
- izdaja ČZS/soizdaja (ob soizdaji je treba pripraviti finančno konstrukcijo z navedbo deleža plačila stroškov soizdajateljev).

Rok za oddajo predlogov je **2. september 2013**. Predlagatelji naj svoje predloge oddajo v zaprti kuverti v tajništvo ČZS, Brdo 8, 1225 Lukovica, s pripisom »**Zbiranje predlogov za izdaje izobraževalnih publikacij v letu 2014 – PIS**«. Programsko-izdajateljski svet ČZS bo o prispelih predlogih razpravljaj na letošnji septembrski seji.

Interna kontrola medu – analize medu

Analiza v sistemu interne kontrole služi kot orientacija in pomoč čebelarju. S sodelovanjem v interni kontroli pridobite podatke o kakovosti ali varnosti vašega medu. Namen interne kontrole je odprava napak pri primarni pridelavi in pomoč ter svetovanje pridelovalcu – čebelarju pri odpravi napak v bodoče, s ciljem pridobivanja varnega in kakovostnega slovenskega medu. Vabljeni k sodelovanju tudi v letošnjem letu.

Na podlagi Operativnega programa interne kontrole in ocenjevanja medu v letu 2013 (v nadaljevanju Program) – objavljen je na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo in okolje (MKO) http://www.mko.gov.si/si/delovna_podrocja/rejne_zivali/cebele/ – bodo imeli čebelarji tudi letos možnost brezplačne analize medu. Čebelarji lahko izbirajo med analizami sklopa 1, ki obsega analize vsebnosti vode, električne prevodnosti, vsebnosti HMF ter pelodno in senzorično analizo, in sklopa 2, ki obsega analize vsebnosti kumafosa, timola in

razpadnih produktov amitraza. MKO bo v okviru prvega sklopa financiralo 109 analiz, v okviru drugega pa 161.

Prednost pri analizah medu imajo čebelarji, ki so vključeni v sheme kakovosti. Čebelar lahko do zapolnitve prostih zmogljivosti odda v analizo samo en vzorec medu, odločiti pa se mora za enega izmed omenjenih sklopov. Ker je v okviru interne kontrole medu v programskem obdobju 2012/2013 analiza medu posameznemu čebelarju financirana samo enkrat, tisti čebelarji, ki ste svoj vzorec medu oddali v analizo že lani, letos do nje niste upravičeni.

Vzorci medu za analizo se bodo zbiral na podlagi kvotnega vzorca, ki je opredeljen v tabeli 4 Programa, v kateri je določeno število vzorcev po statističnih regijah.

Do zaključka redakcije čebelarja odločitev o izboru izvajalca analiz še ni bila zaključena. Informacija o izboru izvajalca analiz bo objavljena na spletnih straneh ČZS in MKO.

Natečaj »Kulinarične medene dobrote«

ČZS, JSSČ letos prvič razpisuje natečaj za »Kulinarične medene dobrote«. Predmet natečaja so recepture jedi, ki jih na različne načine pripravljamo iz različnih živil z dodatkom medu, se razlikujejo tudi po svojem videzu oz. obliki ter imajo izvirna poimenovanja. Poseben poudarek je namenjen inovativnosti, izvirnosti in avtorski kreativnosti. Na natečaju lahko sodelujejo dijaki srednjih ter študentje višjih in visokošolskih programov gostinske in turistične usmeritve, ki imajo v šolskem letu 2012/2013 status dijaka oz. študenta. Podrobnosti natečaja si lahko preberete na naši spletni strani www.czs.si.

Tanja Magdič, svetovalka JSSČ

Foto: Tanja Magdič

Natečaj čebelarске fotografije 2013

ČZS razpisuje natečaj za čebelarске fotografije 2013 v štirih tematskih sklopih. Ti so: **1. Čebela in rastlinski svet**, **2. Življenje čebel (biologija)**, **3. Čebelarška opravila in čebelji pridelki**, **4. Slovenski čebelnjak**.

Za vsak sklop lahko pošljete največ po pet posnetkov. Fotografije naj bodo v digitalni obliki in posnete v dovolj visoki ločljivosti (300 dpi), da bo iz najboljših posnetkov mogoče narediti slike velikosti 40 x 30 cm. Vsaj ena fotografija od petih naj bo v pokončni legi. Vsaka fotografija mora biti opremljena z zaporedno številko, naslovom fotografije, naslovom tematskega sklopa, s kratko vsebino posnetka in z letnico njene nastanka. V zaprti ovojnici morajo biti priloženi podatki o avtorju (ime in priimek, naslov, telefonska številka, e-naslov). Zgoščenke s fotografijami je treba s priporočeno pošto poslati na naslov Čebelarška zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, s pripisom: »Fotografski natečaj«, lahko pa jih oddate tudi osebno. **Zadnji rok oddaje je 13. november 2013.** Vse prispele zgoščenke ostanejo last ČZS.

Fotografije bo ocenjevala komisija po vnaprej določenih merilih. Ta merila so: izpovednost, originalnost, tehnična dovršenost in estetika. Za tematski sklop Slovenski čebelnjak velja poleg navedenih še dodaten pogoj, to je, da je predmet ocenjevanja tudi urejenost čbelnjaka in okolice. V priloženi ovojnici je zato treba poslati tako podatke o lastniku čbelnjaka kot tudi o fotografu.

Iz vsakega sklopa bodo izbrane po tri fotografije. Na natečaju lahko sodelujejo samo posnetki, ki še nikoli niso bili objavljeni ali celo nagrajeni na kakem natečaju. Zmagovalec vsakega sklopa bo prejel posebno priznanje, razglasitev zmagovalcev in slovesna podelitev priznanj pa bo 7. decembra 2013, ko bo na Brdu pri Lukovici tudi tradicionalni posvet o čebelarskem turizmu. Za podrobnejše informacije in navodila lahko pokličete g. Marka Borka na tel. št.: 051/637 204.

*Brane Borštnik,
predsednik komisije UO ČZS za čebelarско
kulturno dediščino*

Povabilo k sodelovanju pri soorganizaciji čebelarских praznikov

ČZS vabi čebelarске organizacije k sodelovanju pri soorganizaciji vseslovenskih čebelarских praznikov v letih 2015 in 2016. Največji čebelarški praznik praznujemo tisto soboto, ki je najbližja 20. maju, rojstnemu dnevu Antona Janše. Čebelarске organizacije tudi vabimo, da namero o

sodelovanju pri soorganizaciji državnih tekmovanj mladih čebelarjev in slovenskih čebelarских praznikov izrazijo pisno ter jo najpozneje do 30. avgusta 2013 posredujejo na naslov ČZS. Že vnaprej se vam zahvaljujemo za vaše sodelovanje.

Anton Tomec, tajnik ČZS

Razpis za soorganizacijo srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev v letih 2014, 2015 in 2016

ČZS vabi vsa čebelarska društva, mentorje čebelarskih krožkov ter osnovne in srednje šole k sodelovanju pri organizaciji srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev v letih 2014, 2015 in 2016. Tekmovanje vsako leto poteka prvo soboto v maju, če se ta ne prekriva s praznikom, tj. dela prostim dnevom. V minulih letih se je tekmovanja udeleževalo od 300 do 600 učencev in dijakov.

Vse omenjene vabimo, da svojo pripravljenost za soorganizacijo srečanja in tekmovanja mladih čebelarjev v letih 2014, 2015 in 2016 do 1. oktobra 2012 pisno posredujejo na e-naslov: anton.tomec@czs.si. Že vnaprej se vam zahvaljujemo za vaše sodelovanje.

Anton Tomec,
tajnik ČZS

Posebna akcija v juniju

Ta mesec vam ponujamo otroške, ženske in moške majice z napisi »Ohranimo čebele« v tujih jezikih, in to po neverjetno ugodni ceni 3,5 EUR/kos. Izbirate lahko med velikostmi S, M, L, XL, XXL za odrasle, za otroke pa med velikostmi S, M in L. Vsa naročila sprejemamo po telefonu št.: 01/729 61 00 ali na e-naslov: barbara.dimc@czs.si. Ob naročilu za dostavo po pošti plača poštnino naročnik.

ČZS

Registrirano
vzrejalšče čebeljih matic
MEDOKOŠT - Kozjansko

sprejema naročila za
čebelje matice kranjske sivke
iz odbranih matičarjev.

VSH selekcija

Matija Koštomaj
Paridol 15 • 3224 Dobje pri Planini
gsm: 051 325 369, 041 936 306
e-pošta: cebelarstvo.medokost@gmail.com

KiPGO

ČEBELARSKA OPREMA

BATUJE 83, 5262 ČRNIČE
 ☎ (05) 368 45 80, ☎ (05) 368 45 81
 GSM 051 614 683
www.kipgo.net; kipgob@gmail.com

PRIPOMOČKI ZA ODKRIVANJE SATOV

- CEDILA
- KADILNIKI
- ZAŠČITNA OPREMA
- PANJI IN OPREMA
- SATNICE
- OSTALI ČEBELARSKI PRIPOMOČKI

Odkupujemo čebelji vosek.

NUDIMO IZDELAVO SATNIC IZ VAŠEGA VOSKA

-MIN. KOLIČINA VOSKA 10 KG

URNIK:
 pon-čet 8 00-11 30
 12 30-17 00
 sob 8 00-12 00

ZABOJNIKI ZA PREVOZ AŽ IN LR PANJEV

NADGRADNJE KAMIONOV ŽE OD 2.000,00 EUR

SMS TEHTNICA

NAROČENO POŠLJEMO TUŽI PO POŠTI!

SISTEM APINAUT

- ENOSTAVNO OZNAČEVANJE MATIC
- ENOSTAVNO LOVLJENJE OZNAČENIH MATIC
- PREPREČEVANJE ROJENJA

PANJI LR 1/1 IN LR 2/3

TER POSAMEZNI DELI LR PANJEV

OBIŠČITE NAS V NAŠI NOVI SPLETNI TRGOVINI
WWW.KIPGO.NET

ČISTEJŠI CVETNI PRAH

OSMUKALNIKI ZA CVETNI PRAH ZA AŽ IN LR PANJ

VEČJA KOLIČINA CV. PRAHA

IZDELUJEMO:

- PRAŠILČKE: 3S, 4S, 5S, 7S
- PANJE AŽ: 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S
- PANJE AŽ 3E 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S

NOVOST

IZDELUJEMO:

- PRAŠILČKE: 3S, 4S, 5S, 7S
- PANJE AŽ: 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S
- PANJE AŽ 3E 9S, 10S, po naročilu 11S, 12S

Svetovanja čebelarjem na terenu in izvajanje osnovne odbire

Slovenski čebelarji smo zelo ponosni na našo avtohtono kranjsko čebelo. Tako je pri nas dovoljeno čebelariti samo s kranjsko sivko, ki se je vso zgodovino prilagajala podnebnim razmeram na našem območju. V Sloveniji pa se zadnje čase pojavljajo čebele z rumenimi oz. oranžnimi obročki na zadkih, zato je naloga vseh čebelarjev, da pri svojih čebeljih družinah opazujejo obarvanost obročkov na zadkih čebel.

V Rejskem programu za kranjsko čebelo je kot obvezno merilo zapisano spremljanje in ugotavljanje obarvanosti obročkov na zadkih čebel. Ker so čebelarji pri svojih čebeljih družinah vse premalo pozorni na ta pojav, smo v okviru JSSČ v letih 2011 in 2012 dodatno usposobili terenske svetovalce v čebelarstvu. Tako lahko terenski svetovalci v čebelarstvu, ki delujejo na posameznem območju, čebelarjem pomagajo tudi pri osnovni odbiri.

Čebelar, ki se je vključil v Priznano rejsko organizacijo, se je s tem zavezal, da bo v svojem čebelarstvu izvajal osnovno odbiro. Ta je usmerjena samo v eno lastnost – tj. v obarvanost obročkov – in je za čebelarja preprosta, saj mu ne nalaga dodatnega dela z izpolnjevanjem obrazcev. Poleg tega morajo čebelarji, ki so podpisali pristopno izjavo, v obdobju petih let najmanj dvakrat poklicati terenskega svetovalca za pregled svojega čebelarstva.

Letos bo čebelarjem v okviru ukrepa zamenjave matic namenjenih 1400 brezplačnih matic. Namen tega ukrepa je čebelarje spodbuditi k opazovanju čebeljih družin in obarvanosti obročkov na zadkih čebel. Tako lahko čebelar pokliče terenskega

svetovalca in se z njim dogovori za pregled čebeljih družin, in če ugotovita, da ima večje število čebel obarvane zadke, terenski svetovalac predlaga čebelarju zamenjavo matic. Novost pri tem ukrepu je, da bodo pri menjavi matic lahko sodelovali samo tisti čebelarji, ki doslej na podlagi tega ukrepa še niso brezplačno prejeli matic. Čebelarji, ki boste pri pregledih čebeljih družin opazili čebele z rumenimi obročki, pokličite terenskega svetovalca in se dogovorite za svetovanje!

Terenski svetovalci poleg osebnega svetovanja glede obarvanosti obročkov na zadkih čebel opravljajo tudi terensko analizo medu. Vzorcem medu na terenu določijo vsebnost vode in električno prevodnost. Podatki so čebelarju v pomoč pri določanju izvora medu. Seveda pa se lahko čebelarji s terenskim svetovalcem, ki deluje na njihovem območju, pogovorijo tudi o katerem koli drugem odprtem vprašanju.

Poleg svetovanja čebelarjem na terenu terenski svetovalci v teh mesecih izvajajo tudi delavnice o oskrbi čebel in interno kontrolo medu. Čas in kraj posamezne delavnice sta navedena ob koncu tega prispevka.

Čebelarji, če se vam pri delu s čebelami kje zatika ali če imate kakršno koli vprašanje, se o vsem tem lahko posvetujete s terenskim svetovalcem v čebelarstvu, ki deluje na vašem območju. Seznam terenskih svetovalcev v čebelarstvu je objavljen na spletni strani ČZS v rubriki Predstavitev JSSČ.

*Tomaž Samec,
svetovalac JSSČ*

Delavnice terenskih svetovalcev

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
4. jun.	19.00	Oskrba čebel in terenska analiza medu	Rudolf Cerk	Gostilna Godec	g. Cerk 030/604 004
6. jun.	18.00	Oskrba čebel v spomladanskem obdobju	Franc Kobe	Grm Novo mesto – center biotehnike in turizma	g. Kobe 041/940 606
7. jun.	18.00	Oskrba čebel in priprava narejencev	Vladimir Linasi	Dom upokoјencev Slovenj Gradec	g. Linasi 040/228 505
8. jun.	13.00	Oskrba čebel v spomladanskem obdobju	Jakob Madjar	ČD Grad, Jože Cör, Kovačevci 30, Grad	g. Cör 031/868 248
20. jun.	20.00	Interna kontrola medu	Zdenko Benčič	Vaški dom, Vrhpolje	g. Benčič 031/321 324
25. jun.	17.00	Oskrba čebel v spomladanskem obdobju	Slavko Ružič	V prostorih gozdarske hiše v Rožni Dolini	g. Ružič 031/689 155

Urn timer usposabljanj v juniju

Vsa usposabljanja so namenjena vsem slovenskim čebelarjem. Iz objektivnih razlogov bo urnik lahko naknadno spremenjen in dopolnjen. Vse spremembe bodo objavljene na naši spletni strani www.czs.si.

Datum	Čas	Tema	Izvajalec	Kraj	Kontakt
13. jun.	17.00	Osnovna odbira kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	ČebelarSKI dom Šmarje pri Jelšah	g. Pušnik 031/518 411
20. jun.	17.00	Osnovna odbira kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma	ga. Lisec 07/393 47 09
21. jun.	17.00	Osnovna odbira kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Krajevna skupnost Krška vas	g. Kelhar 031/893 230
28. jun.	18.00	Osnovna odbira kranjske čebele	dr. Peter Kozmus	Krajevna skupnost Solkan, Trg Jožeta Srebrniča 7, Solkan	g. Šuligoj 041/583 596
Urn timer usposabljanj v okviru Operativnega programa zatiranja varoze – tehnološki del					
6. jun.	18.00	Tehnologija in oskrba za zdrave čebelje družine	Zoran Zidarič	OŠ Janka Padežnika, Iztokova ulica 6, Maribor	g. Vogrinec 041/818 705

Podatki o medenju za obdobje 11. april – 22. maj 2013

Donosi po panju ne predstavljajo količino iztočenega medu, ampak so orientacija, kaj se v naravi na posameznih območjih dogaja. Naj medi!

Jure Justinek, ONS

Opazovalna postaja	Začetek tehtanja	Gibanje tehtnice ± kg	Vrsta paše
Goriško, Šempeter	28. 4.	29,3	cvetlična, akacija
Bela krajina, Metlika	13. 5.	22,1	akacija
Lukovica, Brdo	23. 4.	2,7	cvetlična
Kozjansko, Bohor	28. 4.	13,3	cvetlična, gozd
Izlake, Zagorje	1. 5.	14,0	cvetlična, gozd
Krško, Sevnško	17. 4.	28,2	cvetlična, akacija
Šentjur, Šmarje pri Jelšah	21. 4.	3,8	travniška
Kostanjevica na Krki, Šentjernej	19. 4.	16,2	travniška, gozd
Bled	23. 4.	3,7	cvetlična
Koper, Dekani	23. 4.	13,1	akacija
Koprivnica, Lahomno	25. 4.	10,9	travniška, gozd
Goriško, Biljanski griči	7. 5.	27,0	akacija
Goriška Brda	7. 5.	22,0	akacija
Prekmurje, Mali Bakovci	29. 4.	27,4	oljna ogrščica, akacija
Vransko, Prebold	27. 4.	20,1	travniki, gozd
Laško	27. 4.	8,0	cvetlična
Kanalsko, Tolminsko	23. 4.	18,4	cvetlična

Prekmurje, Bo-gojina	28. 4.	33,9	oljna ogrščica, akacija
Šenčur, Kranj	11. 4.	2,6	cvetlična
Ptuj, Haloze	20. 4.	24,6	cvetlična, akacija
Slovenska Bistrica, Oplotnica	14. 4.	14,9	cvetlična
Ljubljanski vrh	23. 4.	8,9	gozdna, javor
Tržišče, Mokronog	24. 4.	13,9	travniška
Hrušica, Kalce	13. 5.	0,5	gozdna
Hrušica, Podkraj	13. 5.	0,6	gozdna
Zreško Pohorje	23. 4.	10,6	travniška, gozd
Goričko, Dan-kovci	4. 5.	13,4	akacija
Bistriško Pohorje	23. 4.	4,2	travniki, gozd
Krim, Kurešček	6. 5.	-0,2	gozd
Dramlje	23. 4.	11,2	cvetlična
Lenart	4. 5.	19,0	akacija

**DOLINŠEK MARJAN S.P.,
IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME,
MD OPREMA**

Gladež 27
1411 Izlake
mobi: 041 985 313
tel.: 05 973 05 36
e-mail: dolinsek.marjan@gmail.com

Pri nas izdelujemo dve velikosti ometalnikov in sončne topilnike iz nerjavne pločevine po ugodnih cenah.

PRODAM

50 let star, prazen čebelnjak za 12 AŽ-panjev, z dvokapno streho v secesijskem stilu (Ljubljana), tel.: 041/613 183.

Gojene sadike akacije, tel.: 040/871 996.

Matični mleček, svež, zamrznjen, mogoča dostava na dom, tel.: 041/385 620.

Cvetni prah osmukanec, letošnji, pakiran po 5 kg (Ljubljana), tel.: 041/990 360.

Cvetni prah, propolis, vosek, akacijev med in matični mleček, odlična kakovost, na voljo vse leto, tel.: 041/965 939.

Kostanjev med in cvetni prah v večjih količinah, ugodno, tel.: 031/372 825.

Gozdni med, tel.: 041/348 271.

Čebelarje družine na 5 AŽ-satih (okolica Idrije), tel.: 051/213 146.

Zdrave, pregledane in močne čebelarje družine na AŽ-satih, tel.: 041/326 936.

Sedem čebeljih družin na 7 oz. 10 satih, tel.: 041/695 246.

5-satne AŽ-plemenilčke, tel.: 051/888 707.

10-, 7-satne AŽ-panje, 1/1, 2/3 LR-panje, LR- in AŽ-satnike, lipove, cinkane, tel.: 041/839 496.

10-, 7-satne AŽ-panje, LR-panje, tovornjak TAM 100 z 72 AŽ-panji z močnimi čebeljimi družinami, tel.: 070/753 096.

Štiri nove 10-satne AŽ-panje, pobarvane, nerabljenе, ter štiri nove 7-satne prašilčke, tel.: 041/289 024.

Pet 9-satnih AŽ-panjev, dobro ohranjenih, vrednih ogleda, tel.: 041/858 736, 07/495 76 45.

15 družin na 7 AŽ-satih z lanskimi maticami (Goriška), tel.: 031/376 340.

10 novih AŽ-panjev (Rogaška Slatina), tel.: 041/822 366.

15 novih 10-satnih AŽ-panjev ter čebelarje roje (Kostanjevica na Krki), tel.: 040/253 874.

Nove 9-satne AŽ-panje, 5-satne AŽ-prašilčke, tel.: 051/888 707.

Devet rabljenih, dobro ohranjenih 9-satnih AŽ-panjev (Ivančna Gorica), tel.: 041/727 456.

Rabljene AŽ-panje: pet 10-satnih in enajst 9-satnih (Vrhnika), tel.: 031/ 437 657.

Nove 10-satne AŽ-panje, tudi trietažne, tel.: 031/501 801 (po 18. uri).

Tri trietažne AŽ-panje, dva AŽ-panja ter šest 5-satnih prašilčkov, motorno točilo in drugo orodje ter prenosni čebelnjak (Radovljica), tel.: 041/877 425.

Pet novih 2/3 LR-panjev z vso opremo (Zgornja Savinjska dolina), tel.: 031/716 637.

Dva LR-panja, mogoča menjava za družine na AŽ-satih, vosek, AŽ-satnice ali točilo, tel.: 031/340 958.

Nove LR- in AŽ-panje zamenjam za zdrave in močne čebelarje družine, tel.: 031/353 609.

Nove 2/3 in standardne LR-panje z vso opremo (podnica, naklade, satniki, krmilnik, matična rešetka, streha), tel.: 031/674 883.

Nekaj rabljenih podnic, novih in rabljenih LR-naklad, polovičnih in 2/3 (Nova Gorica), tel.: 041/853 715.

Dvižni voziček za nakladne panje, tel.: 030/640 118.

Nove GJ-panje AŽ-mere (Ljubljana), tel.: 01/512 62 51.

Panje, vseh vrst in oblik po naročilu ter LR- in AŽ-satnike, mogoča menjava za čebelarje družine z doplačilom, tel.: 041/772 399.

Čebelnjak za 24 AŽ-panjev oddam ali prodam (Zagorje), tel.: 040/211 346.

Čebelnjak iz borovega lesa, pokrit z novimi strešniki Bramac, s šestimi 9-satnimi AŽ-panji, s čebelami ali brez njih, tel.: 051/238 746.

Majhen čebelnjak za šest 10-satnih AŽ-panjev, brez panjev, pokrit z opeko (Ruše pri Mariboru), tel.: 041/366 005, 041/366 006.

Tovornjak MB 1213, letnik 1978, brezhiben, homologiran za prevoz čebel, cena po dogovoru, tel.: 041/278 425.

Tovornjak TAM 100, z 72 naseljenimi AŽ-panji z lanskimi maticami, nove 10-satne AŽ- in LR-panje ter AŽ-, LR-satnike, tel.: 070/753 096.

Zabojnik za prevoz 10 AŽ-panjev, nastavljiva višina nog, možnost dokupa zadnjih vrat, tel.: 040/624 134.

Lipove deske, debeline 42 mm in 32 mm, večjo količino (Zagorje), tel.: 040/211 346.

AŽ-satnike, lipove, lepljene, vrtane, zbite in zažicene, mogoča menjava za roje (Škofja Loka), tel.: 031/753 345.

Štirisatno točilo na ročni pogon (Škofja Loka), tel.: 031/719 773.

Sončni topilnik ter lepljene, vrtane, zbite AŽ-satnike iz kakovostnega lipovega in smrekovega lesa, tel.: 041/953 803.

Glasilo Slovenski čebelar, letniki od 2000 do 2012, tel.: 031/427 958.

KUPIM

Pomoč pri točenju medu iz 60 čebeljih družin, konec junija (Nova Gorica), tel.: 05/300 55 81.

Čebelji vosek, prečiščen, tel.: 051/773 383.

Letošnji med, cvetni prah in propolis od najboljšega ponudnika (Medvode), tel.: 041/799 678.

10-satne AŽ-panje ter roje in čebelarje družine (Zasavje z bližnjo okolico), tel.: 040/374 684.

Čebelje roje (Primorska), tel.:
041/772 399.

Nekaj rojev (Dolenjska),
tel.: 031/817 727.

Čebelje družine na AŽ-satih,
tel.: 031/687 062.

Čebelje družine na AŽ- ali
LR-satih ter rabljeno štirisatno
točilo za med (Mozirje),
tel.: 040/438 774.

Pet čebeljih družin na 5 ali 7
AŽ-satih, tel.: 041/337 015.

Nekaj čebeljih družin (v širši
okolici Celja),
tel.: 031/209 011.

Nekaj zdravih čebeljih družin na
velikih ali malih Kirarjevih satih,
tel.: 041/582 046.

Tri družine na 2/3 LR-satih,
tel.: 040/491 741.

Štirisatno električno točilo,
z originalnim motorjem, in
električni ometalnik, po ugodni
ceni, tel.: 041/521 525.

Rabljene 5- ali 7-satne AŽ-panje
ter štiri- ali trisatno točilo
(Ljubljana), tel.: 041/968 612.

Ometalnik 12 ali 240 V, parni
topilnik voščin, točilo za med
(inox), tel.: 031/753 345.

Parcelo ali sadovnjak v Ljubljani
ali okolici za postavitve nekaj
panjev, tel.: 031/253 929.

Čebelarstvo opremo in čebele,
točilo, ometalnik,
tel.: 031/753 345.

RAZPISI ZA STOJIŠČA

Spletna stran ONS: www.czs.si/Napoved/napoved_medenja.php
Telefonski odzivnik (čebelje paše, tehnični in veterinarski nasvet) – tel.: 01/729 61 20

ČD Logatec sprejema vloge
za prevoz na gozdno pašo
na predpisanem obrazcu
na e-naslov: tone.zakelj@kclj.si ali miro.leskovec@siol.net oz. z običajno
pošto na naslov: Tone
Žakelj, Gozdna pot 20a,

1370 Logatec, ali Miro
Leskovec, Ograde 4,
1370 Logatec.

ČD Bohinj sprejema vloge za
gozdno pašo na Jelovici.
Pisne prijave pošljite na
naslov: Stanislav Žmitek,
Stara Fužina 10, 4265

Bohinjsko jezero,
tel.: 031/838 908.

ČD Dolsko sprejema pisne
prijave za dovoz čebel na
kostanjevo pašo do 15.
junija 2013 na naslov:
Marjan Jemec, Kamnica
21, 1262 Dol pri Ljubljani.

VZREJA MATIC ČEBELARSTVO DREMELJ

Janez Dremelj, Dragovšek 13, 1275 Šmartno pri Litiji
GSM: 041/836 050, 041/779 119
Tel.: 05/971 06 23
e-pošta: cebelarstvo.dremelj@volja.net

Sprejemam naročila za matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev, zrele matičnike in druge
čebelje pridelke. Matice so označene, lahko jih prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti.

»Ameriške borovnice: nizkokalorično jagodičevje z veliko hranilno vrednostjo«

Za nemoteno rast in razvoj borovnic je pomembno, da tla
ustrezno pripravimo pred sajenjem, saj je vsako naknadno
popravljanje manj uspešno.

Poleg poznavanja tal (pH, vsebnost humusa, fosfor, kalij, magn-
ezij), pravilne lege in izdatnega zalivanja borovnice zahtevajo tudi
kvalitetno, kislo humusno zemljo, kot je substrat **Humovit – Kisli**.

Za zastiranje tal pod grmi borovnic pa je idealen substrat
Humovit – Dekorativno lubje.

CC CINKARNA
www.cinkarna.si

Cinkarna Celje je v letu 2013 zlati pokrovitelj Sklada za ohranitev kranjske čebele

Vzreja matic **DARKO GRM**

Hude Ravne 1 – Dole pri Litiji

Tel.: (01) 897 21 45 – GSM: 041/900 606

- Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke iz odbranih matičarjev pod nadzorom KIS.
- Ponujamo vam tudi matičnike črne barve za pridobivanje matičnega mlečka ali za vzrejo matic.

**MIZARSTVO
K R Ž E**
1936

Prašički (5s, 7s), AŽ-panji (9s, 10s, 11s, 12s), AŽ-Kozinc 11+3, trietažni AŽ (9s, 10s), lipovi satniki, pitalniki Francič, distančni vložki

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev.
Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani).
Blago vam lahko pošljemo po hitri pošti.

**MIZARSTVO
K R Ž E**
1936

Idrijska 10, 1360 Vrhnika
Telefon/faks: 01/ 755-13-17
GSM: 041 420 200
E-pošta: spelakrze@yahoo.com

Z veljavno
čebelarsko
izkaznico priznamo
4% popust pri
nakupu v vrednosti
več kot 42 EUR.

MEDUS
Hiša
2012

ČEBELARSKI CENTER SLOVENIJA
TRGOVINA ČEBELARNA

POLETNI DELOVNI ČAS
Cenjene stranke obveščamo, da smo uvedli poletni delovni čas.
Trgovina je odprta vse delovne dni od 8.–18. ure,
ob sobotah pa od 8.–12. ure.

NOVO:
odkup voska in zamenjava voska za satnice,
nalepke za medico, medeni liker in medeno žganje.

PREOSTALA PONUDBA PO UGODNIH CENAH:
nalepke za vse vrste slovenskega medu in prelepke,
nerjaveče posode za med,
čebelarski jopiči,
satnice, satniki,
druga čebelarska oprema,
naravna kozmetika na osnovi čebeljega voska,
darilni program, čebelarska literatura.

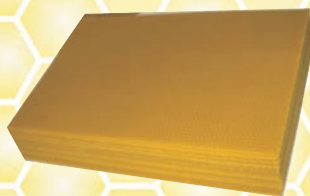
MEDUS HIŠA, d.o.o.
BRDO PRI LUKOVICI 8, 1225 LUKOVICA
Tel.: 01/729 61 30,
E-pošta: TRGOVINA@MEDUS.SI

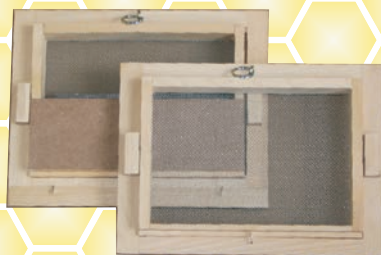
ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s.p.
Gabrje 42, 1356 Dobrova
Tel.: 01 36 41 106, faks.: 01 36 41 307
GSM.: 031 351 964
e-pošta: robineli@siol.net
WWW.RIHAR-KOCJAN.SI

ZAŽIČENE SATNICE

SP. IN ZG. OKENCE

IZOLACIJSKA KASETA

OJAČANA RAZSTOJŠČA

DVOSATNI IN TROSATNI
PANJICEK

VSE ZA OBNOVO PANJEV

SMUKALNA MREŽICA

IZDELUJEMO:

- hladno valjane satnice
- žične matične rešetke
- zažičene satnice
- lesene okvirje za mat. rešetke
- rogljičene satnike AŽ
- satnike LR, LR 2/3
- testne mreže
- plastična obešala
- plastična razstojšča
- ojačana kovinska razstojšča
- kozice 11 in 14 satne
- usipalnice lesene
- plastične odtočne pipe
- lovilce rojev-lesice
- smukalce za cvetni prah
- zaščitne obleke in rokavice
- čebelarске lopatke
- prečne zapore
- vijake za prečne zapore
- dvo in tro satne panjičke
- stojalo za zbijanje AŽ okvirjev
- zg. in sp. okenca za AŽ panje
- izolacijske kasete

ČEBELARJEM Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO
PRIZNAMO 4% POPUST PRI
GOTOVINSKEM NAKUPU NAD 50 EUR V NAŠI
PRODAJALNI.

Naročeno blago vam lahko odpošljemo s paketno pošto.

**Delovni čas: od pon. do čet.: 08-12 in 15-18,
pet.: 08-15**

**ZMERNE CENE - TRADICIJA - KVALITETA - IZKUŠNJE,
PRIDOBLENE V LASTNEM ČEBELARSTVU**

Mineva leto dni od smrti Alojzija Bukovška st.

V življenju Alojzija Bukovška st. (1916–2012) ni manjkalo dobrih del. Rodil se je pred 96. leti na Golem Brdu. Še pred rojstvom mu je umrl oče. Že kot majhen otrok je imel veliko veselje do čebel, čebelariti pa je začel s 14 leti. Panje in čebelnjak za 45 AŽ-panjev, ki stoji še dandanes, si je izdelal sam.

Po dveh letih čebelarjenja se je v Hrašah srečal z znanim čebelarjem Janom Strgarjem iz Bohinja, ki je imel tam čebele na ajdovi paši. Neko nedeljsko popoldne sta obdelala vzrejo matic. Pozimi je Alojzij po svoji zamisli izdelal 40 plemenilnikov. Tako je leta 1934 začel vzrejati matice. Pred vojno jih je odkupoval Strgar, po vojni pa je njegovo vlogo prevzel Medex. Za svoje strokovno delo je prejel vsa tri odličja Antona Janše. Na Dunaju je prejel Weiplovo medaljo, bil pa je tudi častni občan Občine Medvode.

V svet čebelarstva je uvedel svojega sina Alojza mlajšega, zdaj pa čebelarijo tudi trije njegovi vnuki. V ČD Medvode je bil najprej dve leti podpredsednik družine Medvode - Preska, pozneje pa kar 28 let njen predsednik.

Foto: Arhiv družine Bukovšek

Zato, dragi Alojzij, se ti čebelarji ČD Medvode še enkrat zahvaljujemo za tvoje neprecenljivo delo oziroma za vse, kar si naredil za razvoj čebelarstva v našem društvu.

OČD Medvode

Telefon: 01/361 24 28

Vzreja matic
BUKOVŠEK
– od leta 1934 –

Ponujamo vam označene matice kranjske sivke iz odbranih matičarjev, vzrejene pod nadzorom KIS.
– Matice lahko dobite od konca maja do pozne jeseni bodisi po pošti bodisi na naslovu:
Golo Brdo 19, 1215 Medvode.
– Matice pošiljamo večkrat na teden.

VZREJALIŠČE ČEBELJIH MATIC GABER

Pri nas lahko kupljene označene čebelje matice prevzamete osebno ali pa vam jih pošljemo po pošti. Vzrejališče je odobril Kmetijski inštitut Slovenije.

Tel.: 03/546 14 47

GSM: 031/705 961

Vzreja čebeljih matic

HENRIK ZALETELJ

Fužina 59, 1303 Zagradec
TEL.: 01/788 60 86, GSM: 041/775 333
E-POŠTA: zaletelj.henrik@gmail.com

- Sprejemamo naročila za označene matice čiste kranjske sivke. Vzreja poteka pod nadzorom KIS.
- Naročila sprejemamo po telefonu ali po e-pošti.

**BORIS KOČEVAR
1955–2012**

Središke čebelarje je lani presenetila novica o tragični smrti našega člana Borisa Kočevarja. Boris je bil odvetnik, ob tem pa je imel neizmerno rad naravo. Bil je vzgojitelj divjadi in ptic ter varuh narave, še zlasti ob reki Dravi. Ker so čebele tesno povezane z naravo, je tudi čebelaril. Čebele je imel ne glede na to, ali so mu kaj prinesle ali ne. Ob njih je bil srečen. Zahvaljujemo se mu za vse požrtovalno delo v našem društvu. Naj mu bo miren dom v domačem kraju.

ČD Središče Ob Dravi

**JOŽEF SMOLE
1931–2012**

Poslovili smo se od izjemnega človeka in čebelarja ter častnega člana ČD Ig Jožefa Smoleta. Čebelariti je začel v kranjičih leta 1943, potem pa je postopno postal eden od večjih čebelarjev v okolici, tudi zaradi prevoznega čebelarjenja. Svoj strokovni pristop je potrdil z izvedbo raziskav o življenju čebel ter o medenju in izrabi paš pod Krimom. Zaradi dobrega strokovnega znanja je bil odličen svetovalec, polnih 12 let pa je bil tudi mentor čebelarskega krožka na OŠ Ig.

Veliko svojega časa je namenil čebelarskim izboljšavam (stiskalnica za izdelavo satnic, stroj za izdelavo satnikov, predelava trietažnega panja). Leta 1990 je s pristojnim veterinarjem sodeloval pri vzpostavitvi poskusne opazovalne postaje na Igu, v kateri naj bi preučevali učinkovitost ukrepov za zagotavljanje zdravstvenega varstva čebel.

V Čebelarsko društvo Ig se je vključil leta 1946. Bil je predsednik, podpredsednik in tajnik društva, bil pa je tudi član izvršnega odbora in drugih organov ZČD občine Ljubljana Vič Rudnik. Za

svoje delo je prejel več priznanj in odličij, med drugim tudi vsa tri odličja Antona Janše. Zaradi njegove veličine ga bomo ohranili v lepem spominu.

ČD Ig

**IVAN PANKER - VANČI
1933–2013**

Člani ČD Šalovci smo se 1. februarja 2013 na pokopališču v Lucovi poslovili od našega vzornega člana, 80-letnega Ivana Pankerja. Ko je zbolel, se je njegovo plodovito delo v ČD končalo. Čebelariti je začel že v rani mladosti in čebelarjenju je ostal zvest vse dotlej, dokler so mu moči to dopuščale. Našemu društvu se je pridružil leta 1976 ter v njem opravljal različne funkcije. Od leta 1986 do 2007, ko se je umaknil, je bil predsednik ČD Šalovci in član UO ČD Murska Sobota, pa tudi član UO ČZD Pomurja. Zaradi svojega uspešnega in raznovrstnega dela v društvu je prejel številna priznanja, med drugim tudi vsa tri odličja Antona Janše. Izgubili smo vestnega čebelarja, dobrega sodelavca in prijatelja. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ČD Šalovci

**ANTON KONDRIČ
23. 5. 1937–8. 1. 2013**

Januarja je dornavske čebelarje presenetila novica, da nas je po kratkotrajni bolezni za vedno zapustil dolgoletni član Anton Kondrič. Od njega smo se 20. januarja letos poslovili na dornavskem pokopališču. Čebele je vzljubil že kot otrok, saj sta z očetom skupaj čebelarila vse do njegove smrti. Svojo ljubezen do čebel je prenesel tudi na sina in vnuke. Bil je dolgoletni član ČD Dornava, sodeloval v več upravnih organih društva, med drugim je bil tudi njegov predsednik. Leta 1977 je bil ustanovni član ZČD Ptuj. Prejel je odličji Antona Janše

III. in II. stopnje. Vse do svoje smrti je bil tudi oskrbnik učnega čebelnjaka ČD Dornava. Dornavski čebelarji bomo Antona ohranili v spominu kot dobrega prijatelja in vestnega čebelarja.

ČD Dornava

**DJURO KOTARAŠ
1919–2013**

Letos spomladi – 6. marca 2013 – nas je presenetila novica o smrti našega dragega, nadvse spoštovanega čebelarja Djura Kotaraša. Na njegovi zadnji poti smo ga s praporom pospremili številni čebelarji člani ČD Anton Žnideršič iz Ilirske Bistrice. Rad je imel življenje, rad je imel naravo, predvsem pa je imel rad svoje čebele. Svoje znanje je posredoval tudi svojim potomcem, tako da mu bodo ti hvaležni za vse, kar jim je s svojim vzorom dal, in bodo s ponosom nadaljevali njegovo delo. Za svoje dosežke v čebelarstvu je prejel odličji Antona Janše III. in II. stopnje. Kot vestnega čebelarja in dolgoletnega člana našega društva ga bomo ohranili lepem in trajnem spominu.

*Jugoslav Logar, predsednik
ČD Anton Žnideršič
Ilirska Bistrica*

Zahvala

V težkih trenutkih slovesa od dragega Janka Pislaka, čebelarja iz Apač, se najlepše zahvaljujemo vsem čebelarkam in čebelarjem ter vsem praporščakom čebelarskih društev, ki ste mu na dan pogreba v tako velikem številu izkazali pozornost. Hvala vodstvu Čebelarske zveze Slovenije, Čebelarskemu društvu Majšperk in Zvezi čebelarskih društev Ptuj za pripravo žalne seje in poslovilne besede. Hvala vsem za darovano cvetje in sveče ter za izrečno sožalje. Bolečino izgube je nekoliko ublažilo spoznanje, da jo toliko ljudi deli z nami. Hvala vam.

Njegovi domači

PE ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Streliška 150, Maribor - Tel/Fax: 02 / 331 80 10

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

GSM: 051/348-426

e-mail: jana.pp@amis.net

www.cebelski-center.si

**Zaščitna oprema za
čebelarjenje**
Posode in točila za med
Sladkor in sladkorne
pogače, sirup za čebele

Nudimo vam:
Voščene satnice AŽ, LR
Satniki AŽ - lipovi, rogljičeni
Panji AŽ, LR, LR 2/3
Drobni pribor

Kozarce za med
Pokrovčke s čebeljimi motivi
Stekleničke za propolis
Steklenice raznih oblik in velikosti
Kartonsko in plastično embalažo

**Naročeno blago vam lahko pošljemo po hitri pošti,
pri večji količini pa po želji dostavimo na dom!**

PE ČEBELARNA OB PARKU

Tyrševa 26, Maribor, Tel./Fax: 02/251 60 12

Delovni čas:

Pon., sre., pet. odprto od 9h - 17h

JANA - Trgovina, posredovanje, zastopanje - Jana Pušnik Pokrič s.p., Maribor

Glasilo Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898. Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Transakcijski račun ČZS: 02300-0013332083, matična številka ČZS: 5141729, ID za DDV: SI 81079435, šifra dejavnosti: 94.120.

Spletne strani ČZS: www.czs.si. Slovenski čebelar: www.czs.si/slovenskicebelar.php. Opazovalno-napovedovalna služba: www.czs.si/Napoved/napoved_medenja.php. Automatski telefonski odzivnik - tel.: 01/729 61 20. Čebelarska knjižnica Janeza Golničnika: vsak prvi in tretji delovni četrtek med 13. in 17. uro, www.czs.si/knjiznica.php. Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si. Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php. Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE: Tajništvo: 01/729 61 00, faks: 01/729 61 32, info@czs.si, www.czs.si, Anton Tomec, tajnik: 01/729 61 02, 031/236 041, anton.tomec@czs.si, Barbara Dimc, poslovna sekretarka: 041/370 409, barbara.dimc@czs.si, Boštjan Noč, predsednik: 01/729 61 06, 040/436 512, nocb@czs.si. Uredništvo: Marko Borko, urednik: 01/729 61 14, 051/637 204, marko.borko@czs.si, www.czs.si/slovenskicebelar.php. Opazovalno-napovedovalna služba: Jure Justinek, vodja ONS: 041/644 217, jure.justinek@czs.si, telefonski odzivnik: 01/729 61 20, www.czs.si/Napoved/napoved_medenja.php. Čebelarska knjižnica Janeza Golničnika (vsak prvi in tretji delovni četrtek med 13. in 17. uro): 01/729 61 11, cebelskaknjiznica@czs.si, www.czs.si/knjiznica.php. Ohranimo čebele: www.ohranimo-cebele.si. Sklad za ohranitev kranjske čebele: www.czs.si/sklad.php.

Spletna trgovina ČZS: www.czs.si/eshop/index.php.

KONTAKTNI PODATKI JAVNE SVETOVALNE SLUŽBE V ČEBELARSTVU: Lidija Senič, vodja službe: 01/ 729 61 10, 040/436 515, lidija.senic@czs.si, Vlado Auguštin, svetovalec specialist za tehnologijo čebelarjenja: 01/729 61 24, 040/436 516, vlado.augustin@czs.si, Tanja Magdič, svetovalka specialistka za ekonomiko: 01/ 729 61 10, 040/436 513, tanja.magdic@czs.si, mag. Andreja Kandolf Borovšak, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 33, 040/436 514, andreja.kandolf@czs.si, Nataša Lilek, svetovalka specialistka za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 29, 040/436 519, natasa.lilek@czs.si, Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane: 01/ 729 61 29, 040/436 517, tomaz.samec@czs.si, Nataša Klemenčič Štrukelj, administrativna delavka, 01/729 61 24, 040/436 518, natasa.klemencic.strukelj@czs.si.

Uredniški odbor: Vlado Auguštin, Marko Borko, Janez Gregori, Maksimiljan Gržina, prof. biol., Borut Preinfalk, dr. vet. med., dr. Maja Smodiš Škerl, dr. vet. med., Milena Urh, Tone Žakelj

Urednik: Marko Borko, univ. dipl. ped., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Oddaja prispevkov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Avtorjem priporočamo, da v člankih uporabljajo strokovno izrazje v skladu s Čebelarskim terminološkim slovarjem. Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva. Uredništvo ne odgovarja za vsebino malih oglasov. Prispevki so v elektronski obliki brezplačno in javno objavljeni na spletnem portalu ČZS, spletnem portalu Digitalne knjižnice Slovenije in drugih spletnih straneh.

Reklamni oglasi: cela barvna stran 500 € (ovitek) oz. 300 € (notranjost), pol strani 150 €, tretjina strani 100 €, četrt strani 70 €, petina strani 50 €, pasica 20 €. Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo reklamnega oglasa je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %. Člani lahko dvakrat na leto objavijo brezplačne oglase do 20 besed, vsaka nadaljnja beseda je 0,25 €. Splošni oglasi po 0,25 € za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 80 besed. Osmrtnice ne smejo biti daljše od 200 besed. Cene so brez DDV.

Priprava za tisk in tisk: Rolgraf, d. o. o., Cesta na Svetje 28, 1215 Medvode

Naklada: 7600, Tiskano: 28. 5. 2013

Glasilo Slovenski čebelar, ki ga izdaja Čebelarska zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport RS, pod zaporedno številko 585.

Izdaja Slovenskega čebelarja je delno financirana iz sredstev Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

ČEBELARSKA OPREMA

IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME IN TRGOVINA

Izdelano s smislom za detajle

Prednosti naših točil:

- med v celoti odteče iz točila
- dno je varjeno brez notranjih robov
- kasete ne poškodujejo satja
- kvalitetna nerjaveča odtočna pipa
- stabilno in kompaktno točilo
- zagotavljamo vam servisne storitve in rezervne dele

POSODA ZA SHRANJEVANJE MEDU 35 IN 50 kg z nerjavečo odtočno pipo

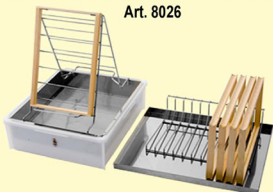

Art. 2006
AKCIJSKA CENA: 79,00 EUR, DDV vključen v ceno

Art. 2106
AKCIJSKA CENA: 83,70 EUR, DDV vključen v ceno

POSODA ZA ODKRIVANJE Z AŽ LOJTRICAMI IN ODLAGANJEM

Art. 8026

AKCIJSKA CENA: 116,84 EUR, DDV vključen v ceno

- hkrati lahko odkrivata dve osebi
- odlagalna površina lahko služi kot pokrov posode
- varuje vašo delovno površino pred medom in voskom.

VILICE ZA ODKRIVANJE SATJA NERJAVEČE

Art. 8008

AKCIJSKA CENA: 15,75 EUR, DDV vključen v ceno

- Stranski nož je namenjen strganju ostankov voska in propolisa
- za lažje vodenje vilic so igle zavite in vtisnjene v nosilno nerjavečo pločevino.

POSODA ZA SHRANJEVANJE MEDU 100 kg z nerjavečo odtočno pipo

Art. 2212

AKCIJSKA CENA: 125,55 EUR, DDV vključen v ceno

CEDILA IN KORITO ZA ČIŠČENJE MEDU

OSTALI PRIPOMOČKI

NAROČENO BLAGO VAM LAHKO ODPOŠLJEMO S PAKETNO POŠTO.

Delovni čas trgovine:

od ponedeljka do petka:
9.00 - 12.00 in 13.00 - 17.00
ob sobotah:
09.00 - 12.00

Pri gotovinskem nakupu čebelarске opreme v vrednosti več kot 50 EUR priznamo čebelarjem z veljavno čebelarско izkaznico 4 % popusta.

Akcijske cene veljajo od 01.06.2013 do 30.06.2013 oz. do prodaje zalog. Akcijske cene in ostali popusti se med seboj izključujejo.

Slike so simbolične. Priznujemo si pravico do sprememb in tehničnih izboljšav.

LOGAR TRADE d.o.o.

Poslovna cona A 41, SI-4208 Šenčur

Tel.: 04 25 19 410, info@logar-trade.si, www.logar-trade.si